

Nyolc és fél oldalon a Szélrózsáról

Keresztény pörgés posztlutheri stílusban ▶ 5. oldal
Az értékelvű bátorság ideája ▶ 7. oldal
Végiggurulva, azaz végig gurulva a fesztiválon ▶ 8. oldal
A Szélrózsá lelkisége ▶ 9. oldal

FOTO: LUKÁCS GABI

Gyülekezés a találkozónak megnyitójára – a színpadon a Szélrózsá Band

Határtalanul

7. országos evangélikus ifjúsági találkozó Kőszegen

► **Határtalan öröm:** röviden talán így foglalhatnánk össze a július 16. és 20. között Kőszegen történteket. A Vas megyei város egyházunk legnagyobb, kétfévente visszatérő rendezvényének, a Szélrózsá országos evangélikus ifjúsági találkozóznak adott otthont. A fesztivál népszerűségét mi sem jelzi jobban, mint az a tény, hogy a „szél” ezúttal mintegy háromezer látogatót terelt az Alpokaljára a szélrózsá minden irányából. A sokak szerint eddigi legjobb helyszínen – tíz főszervező irányításával – közel kétszáz önkéntes fiatal dolgozott a találkozó sikeréért.

Hol a határ? – erre a számos megközelítést lehetővé tevő kérdésre keresték a választ a fesztivál résztvevői szerda kora estétől vasárnap délig imádságban, igében, énekben, párbeszédben és a kötetlen baráti beszélgetésekben. A Szélrózsá szervezői idén is gazdag tartalommal töltötték meg a színes programfüzetet, illetve a találkozó színhelyéül választott Dr. Nagy László Gyógypedagógiai Intézmény árnyas kertjét és termet. A nagy könyvzenei fesztiválok hangulatát idéző

zajos koncertek mellett számos lehetőség kínálkozott az elcsendesedésre is.

Múlt és jelen határán

Kőszeg város neve a történelem során mindig összekapcsolódott a határ fogalmával. Végvára a középkorban fontos erődítmény volt. Később, a vasfüggöny leeresztése után a félelem és az állandó harcok övezete lett a környék. Ezt a kort érzékletesen idézte a hirdetésében Szabó Lajos, az Evangélikus Hittudományi Egyetem professzora is a záró istentiszteleten (ezt most vasárnap – július 27-én – 11 órától felvételről olvassóink is megtekinthetik a Magyar Televízió egyes csatornáján). A találkozó szerda esti nyitóáhitata előtt a helyi gyülekezet fiataljai színpadi jelenetekkel illusztrálták Keveházi László nyugalmazott egyháztörténész-lelkész város-történeti visszatekintését.

Az ifjúsági találkozó helyszíne, az Ottlik Géza Iskola a határon című regényéből ismert egykori katonai, ma gyógypedagógiai iskola ideális helyszíne volt a Szélrózsának. A városközponttól karnyújtásra lévő intézmény kertjének fái alatt több százan verhettek sátrat, míg másoknak az intézmény kollégiumában biztosítottak szállást. A fesztivált

csupán csütörtökön zavarta meg kiadósabb csapadék; emiatt számos, a nagyszínpadra tervezett szabadtéri programot az intézmény – tekintélyes mérete ellenére is – szűknek bizonyult – dísztermébe voltak kénytelenek „menekíteni” a szervezők.

Generációk határán

Bár a Szélrózsá továbbra is elsősorban az ifjúságot kívánja megszólítani, a hetedik találkozóra nyilvánvalóvá vált: ezt a rendezvényt nem csupán a fiatalok érzik magukénak. Az a tény, hogy úton-útfélen apró-cseprő gyermekekbe botlott a fesztiválózó, meggyőzően bizonyította: az „összélrózsások” immár családjukkal együtt térnek vissza kétvétenként a találkozóra. Tehát az évek múlásával a Szélrózsá egyre inkább többgenerációs evangélikus találkozóvá vált. Szerencsére ezzel tisztában voltak a házigazdák is, és minden korábbinál gazdagabb programokat szerveztek az ovisoknak és a kamaszoknak.

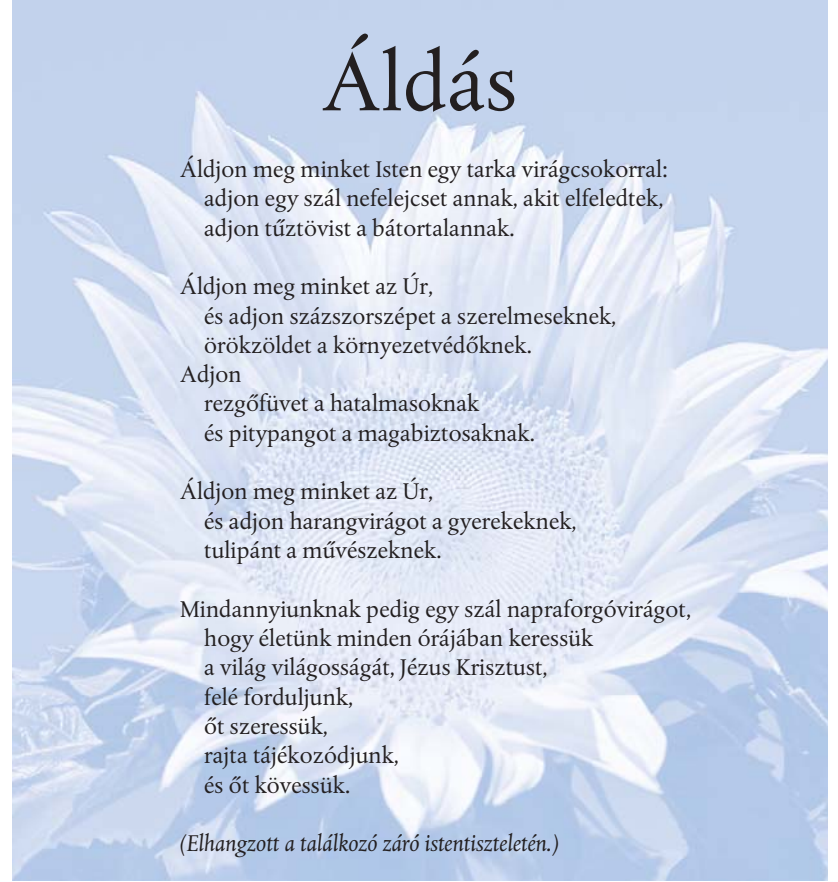
A Szélrózsá ismét határok nélkül várta a fiatalokat: Erdélyből százhatvanan érkeztek, de jelen voltak felvidéki magyarok és képviseltették magukat a svéd, finn, norvég és bajor evangélikusok is. Az előadók között is akadtak külföldiek. A szomszédos Ausztriából a Courtesy nevű keresztény könnyűzenei formáció mutatkozott be a nagyszínpadon, és – Gosbert Byamungu személyében – vendégünk volt egy tanzániai származású vatikáni teológus is.

Ezúttal is jelen voltak a találkozón a Magyarországi Evangélikus Ifjúsági Szövetség (Mevisz) „bárkásai”, akik mintegy húsz kerekesszékes társuk ötnapos ellátását vállalták. A Szélrózsá hivatalos elsősegélynyújtói a Johannita Segélyszolgálat magyar és német tagjai voltak: sátrukban napi huszonnégy órán át tartottak ügyeletet.

A szent és a profán határán

Az idei Szélrózsá a korábbi találkozóhoz hasonlóan változatos menüt kínált a programokra éhes fiataloknak.

► Folytatás a 3. oldalon

Áldás

Áldjon meg minket Isten egy tarka virágcsokorral:
adjon egy szál nefelejcsnek annak, akit elfeledtek,
adjon tűztövist a bátoratlannak.

Áldjon meg minket az Úr,
és adjon százszorszépet a szerelmeseknek,
örökzöldet a környezetvédőknek.
Adjon
rezgőfüvet a hatalmasoknak
és pityangót a magabiztosoknak.

Áldjon meg minket az Úr,
és adjon harangvirágot a gyerekeknek,
tulipánt a művészeknek.

Mindannyiunknak pedig egy szál napraforgóvirágot,
hogy életünk minden órájában keressük
a világ világosságát, Jézus Krisztust,
felé forduljunk,
őt szeressük,
rajta tájékozódjunk,
és őt kövessük.

(Elhangzott a találkozónak záró istentiszteletén.)

FOTO: NEMETH IVÁN

Az idei házigazda, Baranyay Csaba kőszegi lelkész felkéri elődjét, Ittész János elnök-püspököt (a város díszpolgárát) a találkozónak megnyitására

FOTO: LUKÁCS GABI

A résztvevők nevét tartalmazó színes óriásvásznak levétele a színpadról a záró istentisztelet liturgikus elemeként

FOTO: BOTTÁ DÉNES

Péntek esti evangélikus gyülekezés Kőszeg főterén

A BIBLIA ÉVE

SZENTHÁROMSÁG ÜNNEPE UTÁN 10. VASÁRNAP – 1Kor 12,1–11

János evangéliuma – spiritualitás

A keresztények azzal a tanítvánnyal azonosították a negyedik evangélium szerzőjét, „akit Jézus szeretett” (Jánost többször is így nevezi az evangélium). Az evangélista azonban pontosan nem nevezi meg önmagát: „igaz tanúvallomása”, Jézusról adott beszámolója mögé rejtőzik. A mai kutatók ugyanakkor részben az evangélium többes számban megszólaló záradékából, részben az evangélium mellett a három levelet és a *Jelenések könyvét* is magába foglaló úgynevezett jánosi irodalomból arra következtetnek, hogy a szeretett tanítvány, a később Efezus püspökévé elhunyt János körül már életében egész tanítványi kör bontakozott ki, akik az evangélium megírásakor is mintegy szerzőtársai voltak az apostolnak.

A lelki evangélium

A negyedik evangélium szimbóluma a sas: a messzire és jól látás képességével felruházott madár, amely akár a napba is nézhet anélkül, hogy megvakulna. Valóban, míg Márk evangélista Keresztelő János fellépésében, Máté és Lukács pedig a gyermekségtörténetekben látja Jézus Krisztus fellépésének kezdeteit, János messzebbre és mélyebbre lát: prólógusában az örök Igéről beszél, aki Istennél volt, de testet öltött, hogy megismertesse velünk az Örökkévaló legmélyebb titkait.

János evangéliumát „lelki” vagy spirituális evangéliumnak is nevezik, részben mert ebben van szó a legtöbbször Isten Szentlelkéről, részben mert Jézus gyakran idézett, hosszú beszédein átragyog valamilyen különleges „lelki látás”. Az evangélista úgy írja meg ezt a „spirituális” töltésű beszámolót Jézusról, Isten egyszülött Fiáról, hogy mindvégig tisztában van azzal, mennyire könnyű félremagyarázni, „elspiritualizálni” az ilyen lelki mondanivalót. Míg a kortársak között sokan vallották, hogy csak az a tanítás lehet igazán lelki, amely elhatárolódik mindentől, ami anyagi vagy testi, *János evangéliumának* Jézusa teljesen emberi – elfárad a hosszú úton, megéhez, megsomjazik, vagy éppen könnyekre fakad szomorúságában –, ugyanakkor a legtisztább módon isteni.

Isten vagy önmagunk keresése?

Napjainkban a spiritualitás megnyilvánulhat a hívő ember vallásos életén belül is (ilyenkor protestáns szóhasználatnál inkább „kegyességet” mondanánk), de azzal szemben is. Sok embert inkább ez utóbbi, az intézményesült vallásgyakorlattal szembeforduló spiritualitás foglalkoztat. Talán az egyháznak – vagy még inkább a keresztény embereknek – a pozitív példa felmutatásában vallott kudarcjai egyre többen készítetnek arra, hogy önállóan vagy valamilyen „lelki vezető” segítségével megpróbálják felfedezni belülről fakadó energiáikat, sajátos lelki útjukat, amely végre elvezetheti őket a benső megnyugváshoz.

János evangéliuma is ismeri ezt az egyéni utat, amelyet mindenkinek végig kell járnia a maga módján, másként a samáriai asszonyok, másként Nikodémusnak, és egészen másként a vakon született férfinak. A legfontosabb azonban, hogy az út végén mindannyiukra Jézus Krisztus várt.

► Magyar Bibliatársulat

SEMPER REFORMANDA

„Mert ha megtagadjuk a megigazulárol szoló tanítást, akkor az egész keresztény tanítást megtagadjuk.”

► Luther Márton: Előadások a galatákhöz írt levélről (Böröcz Enikő fordítása)

A Lélek szempontjai

A VASÁRNAP IGÉJE

„Pedig még nyelveken szólni is megtanultam...” – mondta egy újdonsült ismerősöm beszélgetésünk közben. Kereste a szavakat, gondolatokat, hogy feldolgozhassa kikerülését a „kisegyházból”, ahol nem tudta már fizetni a tizedet, lakására jelzálogkölcsönt vett fel, de az is elfogyott. Segítségét nem kapott senkitől a „testvérek” közül, csak azt a tanácsot, hogy rendezze a kapcsolatát Istennel, és akkor az anyagiak is rendben lesznek.

A mai vasárnap a Szentháromság ünnepe utáni tizedik vasárnapként minden évben Jeruzsálem elestének (Kr. u. 70.) az emléknapija. Rommá lett minden, ami korábban életteli volt. A vasárnap evangéliuma (Lk 19,41–48) a síró Jézus isteni próféciját állítja elének a város szomorú jövőjéről, igénk pedig a sok problémával küszködő korinthusi gyülekezet életéről tudósít. Az egyik az összeomló kultikus életet látta, a másik pedig a burjánzó, sokrétű gyülekezeti lelki élet megnyilvánulásaival foglalkozik.

Az ellentmondás csak látszólagos. Pál apostol azonnal szembeállítja a néma bálványokat az élő Istennel, akivel beszélni lehet, aki jelen van mindenütt, aki nem ridegen méricskél, hanem mélyre, nagyon mélyre hajol a keresztén, és önmagát adja az emberért. Itt nem valami „vallásos restaurációról” van szó, hanem merőben új helyzetről. Mindenki számára világossá teszi: nem valami titkos,

rejtett, megismerhetetlen erő adja az emberek cselekedeteihez a misztikus hátteret, hanem az Isten Lelke cselekszik. A keresztényüldözés hitvalló vértanúinak ez a Lélek adta az erőt, a biztosságot, a reményt. Ugyanaz a Lélek mindenkit másként szólít meg, mindenkit másként ajándékoz meg, hiszen a kegyelmi ajándékok tőle származnak.

Sokszor kísérti meg a keresztény embert a gondolat, hogy a krisztusi úton haladva előbb-utóbb azért olyan „tulajdonságokra” lehet szert tenni, amelyek egyre alkalmasabbá tesznek a Krisztuskövetésre. Én egyre inkább azt látom, hogy Pál véleménye igazán helytálló: sohasem szabad túllépni azon a „rácsodálkozón”, amely a kegyelmi ajándékkal szembesülőben először megjelenik az Úr iránt.

A korinthusiak túlléptek ezen az állapoton. Versengve sorolták a karizmákat, és rajtuk keresztül azonnal részekre is szabdalták a gyülekezetet. A maguk tetszése szerint elvárták a másiktól az általuk meghatározott képességek felmutatását. Az apostol ezt úgy értékeli már, hogy a kegyelmi ajándékokkal öncélúan bántak, pedig nem „saját használatra” kapták. Használni kell velük, építeni, bátorítani, békét teremteni. Ebben a munkában pedig nincs egyedül az ember, hiszen a gyülekezettel együtt vehető a kapott küldetés. Sokféle em-

ber, sokféle karizma: és mindez a gyülekezetben teljes, mondja Pál levelünk első fejezetében. Ez tehát azt jelenti, hogy a különbözőségtől, sokszínűségtől nem megijedni kell, nem ellenfelet kell látni a másként látóban, hanem együtt kell működni vele.

Van persze határ, hiszen a kegyelmi ajándékokat egyedül a Jézushoz fűződő kapcsolat hitelesítheti. Semmi emberi elvárás nem vezethet eredményhez. Komoly kísértésnek látom, amikor a keresztény ember a jobbítás szándékával megpróbálja a Szentírásra utalva elemezni, pontokba szedni az „élő, működő” gyülekezet ismérveit. Nem tehet mást ekkor ugyanis, mint hogy a maga látásával, tapasztalataival, hitével, kegyességével felállított szempontok alapján értékeli – a mutatott cselekedetekben keresztül – a közösség elkötelezettségét. Persze lehet támogatókat toborozni a saját szempontrendszer hangsúlyozásához, de ez mégis csak egyoldalú, csökevényes értékelés lehet. Ha nem a teremtet világ sokszínűségéből, a Lélek munkájának hihetetlen, el-

képzelhetetlen gazdagságából indulunk ki, akkor letérünk arról az útról, amelyre azért kaptuk az isteni ajándékokat, hogy egymásnak használva, együtt haladjunk.

Mint ahogy a korinthusi gyülekezet életét, úgy a mi életünket is áthatja egyfajta rejtett teljesítménykényszer, legyen szó akár hitről, akár a hit megéléséről. A teljesítményekről pedig megtanítatja velünk az élet, hogy értékelés nélkül semmit sem érnek. Ezzel szemben állnak Jézus Nikodémusnak mondott szavai: „A szél arra fúj, amerre akar; halloed a zúgását, de nem tudod, honnan jön, és hová megy: így van mindenki, aki a Lélektől született.” (Jn 3,8)

Adja Isten, hogy soha ne kelljen kényszeres emberi megnyilvánulások, elvárások mentén Krisztus népének egymással szembefordulnia, hanem mindenki találja meg a maga szabadságát-szolgálatát a Lélektől kapott kegyelmi ajándékai szerint.

■ JOHANN GYULA

Imádkozunk! „Jövel, Szentlélek Úristen, / Töltsd be szíveinket bőven / Mennyei ajándékkal, / Szívbeli szent buzgósággal, / Melynek isteni ereje / Sok népet egy hitre vive. / Légy velünk is, te népeddel, / Hogy teljünk meg dicsérettel! / Halleluja, halleluja!” Amen. (EÉ 229,1)

Oratio œcumenica

Köszönjük neked, Urunk, Istenünk, hogy vezetsz bennünket a világban. Ahogyan népedet sasszárnyon hordoztad, úgy viseled gondunkat mind a mai napig. Köszönjük, hogy hívogatsz egyházad közösségébe, és megadod a lehetőséget arra, hogy időben felismerjük és meghalljuk hívásodat. Bocsásd meg nekünk, ha engedetlenek voltunk! Bocsásd meg önféjűségünket és macsosságunkat, hogy szívesebben járnánk a magunk útjain. Köszönjük, hogy te időben figyelmeztetsz bennünket, nehogy elrontsuk az életünket.

Hálát adunk neked, mennyei Atyánk, hogy úgy tekintesz ránk, mint tulajdon népedre, mint szent népre, amelyet Szentlelked által megszenteltél, és Jézus Krisztus által megváltottál a bűn, a halál és a pokol hatalmától.

Hálás szívvel köszönjük meg neked, Úr Jézus Krisztus, hogy szíveden viseled a sorsunkat. Aggódsz értünk, ha beszennyezzük azt, amit te megszenteltél.

Szánakozol felettünk, ha úgy élünk, mintha pásztor nélkül való nyáj lennénk. Köszönjük, hogy időben figyelmeztetsz bennünket, ha nem a te utadat járjuk. Kérünk, könyörülj rajtunk! Tisztíts meg minket drága véreddel, és szeress minket, hogy mindig bizalommal forduljunk hozzád!

Szentlélek, drága Vigasztalónk! Köszönjük, hogy ajándékaiddal csodálatos és hatalmas dolgokat fedezhetünk fel a világban és saját életünkben. Általad ismerhetjük meg Jézust, megváltó Urunkat, és általad fordulunk bizalommal Isten felé is. Add, hogy ajándékaiddal mindannyian úgy éljünk, hogy használni tudjunk velük. Hadd legyen ez a világ gazdagabb hitben, szeretetben, bölcsességben, ismeretben, a gyógyításokban, hogy orvosolni tudjuk a bajokat, betegségeket – a te erőd által.

Imádkozunk mindazokért, akik testi-lelki gyötrelmekkel küzdenek. Küldj hozzájuk megfelelő segítőt.

Imádkozunk a nyaralóért, a pihenni vágyóért, hogy feltöltődjenek Lelked erejével. Segítsd meg, Urunk, a házasulandókat és a már házasságban élőket, hogy boldogságuk legyen tekbened, és a szeretet bennük mindvégig megmaradjon.

Kérünk, adj jó időjárást, hogy betakaríthassuk a termést, és mindennap hálát adhassunk neked a kenyérről, a tiszta víztől és a jó levegőért.

Ments meg minket, Urunk, minden gonosztól, ments meg az önhittségtől, hogy ne önmagunkban, hanem mindenkor csak benned bízzunk!

Légy áldott, Urunk, hogy te mindenkor ugyanaz vagy, és ugyanazzal a féltő szeretettel veszel körül bennünket, mint népeddel tetted a pusztában.

Add, Urunk, hogy hitünkben mindvégig megmaradjunk – Szent Fiaid, a mi Urunk, Jézus Krisztus által. Amen.

Tisztítsd meg szíved, Jeruzsálem népe

► A Szentháromság ünnepe utáni tizedik vasárnapon Jeruzsálem pusztulására emlékezünk. A napleki különösen szoros kapcsolatnak egymáshoz, és egészítik ki egymást.

Az ószövetségi igében (2Móz 19,1–6) Izrael kiválasztásának történetét hallhatjuk: „...ti lesztok az én tulajdonom valamennyi nép közül, bár enyém az egész föld. Papok királysága és szent nép lesztok.” Az evangéliumi ige (Lk 19,41–48) azt idézi, amikor Jézus Jeruzsálembé vonulása után megjövendölte és megsiratta a város pusztulását, majd kiützte a templomból az árusokat. Ez azt tükrözi, hogyan lett Jeruzsálem hűtlen Istenhez azzal, hogy nem ismerte fel meglátogatását, nem fogadta el a Megváltót, és kalmárkodással megszenstelenítette az imádság házáat. Ezzel magára vonta Isten ítéletét: „Bár felismerted volna ezen a napon te is a békességre vezető utat! De most már el van rejtve a szemeid elől.” (42. vers)

Az epistola (1Kor 12,1–11) a pogányok közül elhívottakhoz szól, akik, miután

Krisztus megragadta őket, a Lélek segítségével és a kegyelmi ajándékok sokféleségével szolgálhatnak egymásnak és a világnak. Ez az ige tehát kitágítja „Izraelt” minden népre, minden emberre, akit Krisztus elhívott.

Elhívás, bűnbánatra való felszólítás, Isten megigazító tette, új életben maradásra biztatás és figyelmeztetés, nehogy megvessük Isten kegyelmét – ez kapcsolja össze a bibliai szakaszokat, és ez szólal meg Scholz László (1911–2005) jól ismert énekszövegében is: *Tisztítsd meg szíved, Jeruzsálem népe* (EÉ 460).

Scholz László a II. világháború előtti, alatti és utáni években végzett Zuglóban gyülekezet- és templomépítő munkát. De munkája gyümölcsének beérését már nem láthatta, mert politikai okból áthelyezték. Még zuglói szolgálatának idején, 1945 novemberében egy főt lelkeszevangélizáción tartott előadásokat Jer 4,14 alapján, melyek *Tisztítsd meg szívedet, hogy megtartsd* címmel meg is jelentek. Itt olvashatjuk énekünket is. Az, hogy az ének elsősorban lelkészeknek szól, abból a versszakból világlik ki a leginkább, amely nem került be 1982-es énekszövegünkbe: „Tisztítsd meg szíved,

Krisztus szentegyháza, / Urunk miattad pogány ne gyalázza, / S hogy megtartsd, nosza, újulj végre, / Szent papi népe!”

Isten szolgálói csak megtisztult szívvel tehetnek bizonyosságot, máskülönben botránkozást okoznak. A megszentelődés Scholz előadásainak és az éneknek is egyik központi gondolata. Így ír erről a tanulmányban: „...hinnem kell a Szentlélek megszentelésében, s ugyanakkor minden erőmmel meg kell tisztítani szívemet, meg kell szentelnem magamat!” A lelkeszi szolgálat felelősségére is markánsan világít rá: „...hogy üdvözülj, hogy el ne vesszen kicsiny családod, hogy szét ne széledjen a gyülekezeted, hogy ki ne pusztuljon ez a drága evangélikus anyaszentegyház, amelynek szolgálja vagy... Ez mind ott a tetén!”

A versben a gyülekezetért küzdő lelkészre is ráismerhetünk, aki a rábizottak megtartásáért tusakodik. Ezt tükrözik a versszakok elején és végén az erőteljes felszólító mondatok. Jeruzsálem tragikus sorsa elrettentő példa, nehogy Isten népe elmulassa a kegyelmi időt, és elszalassza a meglátogatás alkalmát. Az ötödik versszakban az istentiszteletért, szent helyért való féltő aggodalom is

ÉNEKKINCSTÁR

Eged Isten diczerünc,

megnyilvánul, hiszen Ézsaiás épp prófétaí szolgálatát előtt nyer tisztulást az ajkához érintett parázssal.

Az ének megjelent már a *Keresztény énekeskönyv* új részében 1955-ben. A baptista énekeskönyv is felvette anyagába, Tinódi Lantos Sebestyén dallamával. Ebben a formában Nagy Olivér készítette rá kórusfeldolgozást (*Evangéliumi vegyes karok*, 306.). De legjobban az eredetileg hozzákaptak dallam hordozza, amellyel gyülekezeteink ismerik. A *Paradisomnak te szép élő fája* (EÉ 365) az 1744-es kolozsvári énekeskönyvből való, és eredeti, teljes formájában Krisztusnak a keresztfán mondott hét szavát idézi. A régi dallam a 20. századi szöveglet segítette arra emlékeznünk, hogy Krisztus mindent megtett értünk; ebből meríthetünk erőt tanúságtételünkhöz, és ebben megmaradva lehet örök életünk.

■ FINTA GERGELY

LAPUNK A VILÁGHÁLÓN A WWW.EVELET.HU CÍMEN OLVASHATÓ.

Hetedik evangélikus ifjúsági találkozó Kőszegen

◀ Folytatás az 1. oldalról

Az áhitatok, teológiai előadások, keresztény könnyűzenei koncertek és színdarabok mellett számos „világi” produkciót hívtak meg Kőszegre. Így állt színpadra Roy és Ádám, valamint az egyre népszerűbb, világzenét játszó Mitsoura.

Nemcsak egyházunk ismert zenei együtteseivel találkozhattunk a fesztiválon az Églőgőp gospelkórustól a Felsővezeteken át a pilisi Izsópig, hanem számos gyülekezet ifjúsági csoportja is bemutatkozott színdarabban, passióval, kiállítással. Minden délelőttre és délutánra jutott egy-egy vallási, illetve filozófiai-morális kérdéseket felvető filmkötés, melyek vetítése után a mozilátogatók nyilvánosan is hangot adhattak véleményüknek.

A Lehetőségek piacán keresztény szervezetek, intézmények hívták fel magukra a figyelmet, a Keresztény Ifjúsági Egyesület (KIE) hangulatosan berendezett kávéházában pedig az olcsó kávé és málnaszörp mellé különböző programokat – közvetlenül az éjféli zárás előtt még „esti mesét” is – kínáltak. A Szélerőzsza szervezőinek környezettudatos szemlélete nemcsak abban nyilvánult meg, hogy lehetőséget biztosítottak a szelektív hulladékgyűjtésre, és ismét külön sátorban foglalkoztak olyan fontos kérdésekkel, mint az egészséges táplálkozás és a mindennapi környezetvédelem, de abban is,

hogy például a záró istentisztelet liturgiáját újrashasznosított papírra nyomtatták...

Naponta többször is előadásokra, fórumbeszélgetésekre invitálták azokat, akik nemcsak pihenésre, de együtt gondolkodásra is vágytak. Ezért ült egy asztalhoz Varró Dániel ismert kortárs költő Kiss Ulrich jezsuita szerzetessel és Szabad Júlia tanárnővel, Török Gábor és Giró-Szász András politológus Pröhle Gergely országos felügyelővel.

Heller Ágnes filozófus Fabiny Tamás püspökkel folytatott párbeszédet a Biblia mai üzenetéről, míg Pángyánszky Ágnes lelkész Illés Gábor bankárral a földi és a mennyi javak kérdéskörét járta körül. A csendsátor éjjel-nappal fogadta a fesztivál zajában megfáradtakat, pár méterrel arrébb pedig lelkipásztorok ajánlották fel segítségüket a rászorulóknak.

A bent és a kint határán

Az idei Szélerőzsza minden eddigi találkozóznál jobban nyitott a „külvilág” felé. Ebből a szempontból különösen is szerencsésnek bizonyult a helyszínválasztás, hiszen – mint már említettük – a fesztivál ezúttal nem egy település szélén, hanem úgyszólván a szívében kapott helyet. Városszerte transzparensek tudatták, hogy – a találkozót köszöntő alpolgármester, Báthly Béla kifejezésével élve – ezúttal Kőszegen „szökkenet szárba a Szélerőzsza”.

Több komolyzenei koncertre került sor a Szent Jakab- és az evangélikus templomban. Az evangélikus szeretetotthon kapujába fotókiállításra várta az érdeklődőket, az Ewald rézfűvív-kvintett szombaton térzenével köszöntötte a városlakókat.

Pénteken este az egész Szélerőzsza „ki-települt” a főtérrre. Az országos missziói lelkész vezette program kezdetén Szevényi János – a találkozó mottójára utalva – rámutatott, hogy „sokak számára a templomajtó áthághatatlan határ, legálábbis így gondolják”.

A szélerőzsások által birtokba vett téren zenével és szavakkal tett bizonyosságot a bennünk élő reménységről – többek között – a répcelaki Vekker együttes, a My Friends nevű a capella formáció, Pinter Béla énekes, valamint Gyllus Dániel és két, élő hitre jutott egykori váci rab – Balog János és Seres János –, akik a börtönben találtak az evangéliummal. (Táboron belül is volt lehetőség tenni valamit a „kintiekért”: a hagyományos véradáson ezúttal hetvenegyen ontották vérüket beteg embertársaikért.)

Hagyomány és újszerűség határán

„Mit hoztál?” – szegezte a Kőszegre érkezetteknek a kérdést a nyitóáhitatban Smidéliusz Gábor és Szabóné Mátrai Mariana. Az ötezer ember megvendégelésének evangéliumi történetét elemző igehirdetés végén – meglepetésként – tizenkét

hatalmas kosár pogácsát osztottak szét a jelenlévőknek, kifejezve a helyi és a környékbeli evangélikus hívek vendégszeretetét.

A Szélerőzsán minden nap áhitattal vette kezdetét, és minden este igei üze-

sokat megérintő (poénokban is bővelkedő) prédikációjában Isten határtalan megbocsátó szeretetére hívta fel a figyelmet.

Nem nélkülözötte a szokatlan liturgiai elemeket a találkozót záró úrvacsorás is-

FOTO: BOTTA DÉNES

nettel térhettek nyugovóra a táborlakók. Reggelente egyházunk püspökei hirdették az igét a Szélerőzsza Band lendületes és színvonalas zenei kísérete mellett. (Megjegyzendő, hogy egyházunk mindhárom püspöke – egyszerű táborlakóként is – mindvégig jelen volt a találkozón.)

Csütörtök délután Tamás-misének adott otthont a Szélerőzsza – a viharvert fiatalok által megtöltött nagyterem zsúfoltsága ellenére is intim légkör alakult ki a keresők istentiszteletén. Igehirdetője ifj. Hafenschér Károly lelkész volt, aki

tentisztelet sem. A kőszegi Szélerőzsza színeit (sárga, lila, kék, narancs) felvontatva óriási selyemzástól utalva az igehirdető hangsúlyozta, hogy rá kell csodálkoznunk Isten színeire.

Vasárnap délelőtt egy valóban színes, tartalmas, örömteli találkozó útravalójaként hangozhatott az elbocsátás: „Magunkkal visszük az áldást, szereteted csöndes érintését, magunkkal visszük a találkozások emlékét, a sátraink felett hunyorgó csillagokat (...), magunkkal visszük az élet színeit és fényeit, a szelet és a harangmondulást...”

■ LÁSZLÓ JENŐ CSABA

Tamás-mise a díszteremben

Gregersen-Labossa György lelkész esti áhitata a KIE-kávéházban

Semper victor – mindig győztes

Kisgyerekkoromban volt egy kedvenc könyvem, pontosabban egy színes képeskönyvem, amelyet igen nagy buzgalommal forgattam, sohasem untam meg böngészni. A Magyarok csatái címet viselte, valamikor a 20. század negyvenes éveiben olcsó propagandakiadványként látott napvilágot. Színes képeken lehetett végigkövetni benne mindazokat a híres csatákat, ütközeteket – illetve a bennük részt vevőket Attilától Horthy Miklósig –, amelyeket a vitézlő emlékezet megőrzött.

Hat-hét éves fejjel megbabonázva néztem, hogy Árpád magyarjai miként nyilazzák halálra Zalán rémült seregét, Mátyás Kinizsije két karddal miként aprítja a kontyosokat, vagy hogy Nagy Lajos királyunk miként tűzi ki személyesen nemzeti lobogónkat Nápoly bástyáinak ormára. S a képekről úgy tűnt, hogy a muhi pusztán is több mongol harapott fűbe, mint magyar vitéz, Mohácsnál meg inkább patthelyzet alakult ki a felek között, mintsem kategorikus csatavesztés, és az I. világháború csatajelenetei is többnyire biztos magyar győzelmet vitettek elő.

Ebből gyerekkéjjel azt értettem meg, hogy mi mindig győztünk. Valami furcsaság azért mégis feltűnhetett naiv gyermekagynak, mert jól emlékszem, hogy meg is kérdeztem nagyapam: „Te, nagytata, mi, magyarok tényleg mindig győztünk?” Nagyapám, ar-

cán szomorkás mosollyal, csak annyit válaszolt: „Igen, fiam, mi, magyarok mindig csak győztünk és győztünk, mégis veszítettünk.”

Igy lett akkor számomra a magyar győzelem abszolút evidencia. Azóta viszont sok víz lefolyt a Száraz-Tömös patakján, néhány ősz hajszál díszleg az én üstökömön is, és másképpen kezdem látni győzelmeink, sikereink furcsán elmentmondásos történetét.

Az elmúlt hetekben boldogan vettem észre, hogy gyermekkorom optimista, talán kissé naiv, a dolgokat, tényeket leegyszerűsítő, „mindig győztünk” szemléletmódja visszaköszönt politikai vezéreink választás utáni retorikájában is. Alig néhány nappal a romániai helyhatósági választások után, a ránk nézve felmás eredmények megszületését követően olvasom, hogy Markó Béla elnök kijelentette: a Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) egyértelműen győzött a helyhatósági választásokon. Itt minden a legnagyobb rendben van, sőt még ennél is jobb a helyzet, valódi huszárbravúrral verték vissza a belső és a külső ellenség és mások orvtámadásait, a magyarok 85%-a az RMDSZ-re szavazva jól döntött. Ezt persze a statisztikák (ezek mindig szépek, szépíthetők) hada támasztotta alá.

Megszólalt a „másik oldal” is. A Magyar Polgári Párt (MPP) is győzött, meg a

ÉGTÁJOLÓ

mindenféle nemzeti érzelmű tanácsok, meg győztek az igazi székely magyarok meg az autonómia, mert végre megszűnt az erdélyi magyar egypártrendszer, elhózták az „igazi pluralizmus” messiási beteljesülését – és itt is jöttek a mindenható statisztikai adatok bizonyosságai.

Láttam, hogy mindenki elégedett, láttam, hogy itt mindenki győztes, sikeres. Itt mindenki értünk, a mi jövőnkért, sőt gyermekeinkért, unokáinkért, déd- és ükunokáinkért predestináltotat a teljes és végős győzelemre.

Arról azonban senkit sem hallottam szólni, hogy a magyar választók kétharmada miért is maradt távol az urnáktól, vagy jelentős részük miért szavazott át román pártok jelöltjeire. A sikertelenséget, a kudarcot, a nyers, valós tényeket, úgy veszem észre, senki sem vállalta. A megszólalók szinte kivétel nélkül a győzelemről, a sikerről, az eredményekről szónokoltak, de a tényekkel, a valós társadalmi jelenségekkel érdemben nem foglalkoztak.

Egy biztos: ma már Erdélyben sem elegendőek a szimbolikus gesztusok, a nagy nemzeti összefogás kliséi, az ellenségkép lebegtetése. Értelmes argumentumokra, konkrét, az emberek életét érintő programokra, megoldásokra van szükség.

Mert nem mindegy, hogy Kutyfalvának, Mezőegeresnek van-e magyar polgármestere, vagy Marosvásárhelynek, netalán Nagyváradnak. Kettő ez így is, úgy is, mégsem ugyanannyi. Az sem mindegy, hogy hány városi, megyei tanácsosunk képvisel bennünket, képviseli az érdekeinket egy-egy kulcsfontosságú helyen.

Ahogy Ambrus Attila, a Brassói Lapok főszerkesztője találóan megfogalmazta: „Élt a felkínált lehetőséggel az erdélyi magyarság: nem ment el szavazni. Ha nem volna fájdalmas, röhejes lenne Szász Jenő MPP-elnök letargiának tetsző győzelmi mámorra, hogy hurrá, megszűnt az egypártrendszer, eljött végre a pluralizmus ideje, a választás szabadsága... Az RMDSZ túlnyerte magát. A választók azt üzenték, találjon a szövetség magában annyi önmérsékletből fakadó bölcsességet, hogy az erdélyi magyar politikai osztály színé-javát ismét összehozza.”

Mert a nagyszerű „győzelem”, a „siker” – pontosabban a régi pozíciók részleges konzerválása – inkább annak a szerencsés helyzetnek köszönhető, hogy a

román politikai pártok közt még ádázabb hatalmi harc folyik, s egy gyenge partner jobb az erős ellenfélnél.

Bölcsesség, alázat, beismerő őszinteség, józan helyzetelemzés: mindmáig hiányoznak. Az eredményekkel való kritikus, önkritikus, szakmai szembenézés: egyelőre elmaradt. Ehelyett maradt a győzelmi mámor, sikerretorika, politikai erőfítogatás.

Ilyenkor látom, mennyire jó lenne politikusainknak is megtanulniuk néhány apró dolgot Jézustól, aki azt mondta: „Tudjátok, hogy a népek fejedelmei uralkodnak rajtuk, és a nagyok hatalmaskodnak rajtuk. De közöttetek ne így legyen: hanem aki nagyvá akar lenni közöttetek, az legyen a szolgátok...” (Mt 20,26–27)

Most azért a győzelem sikerétől megittasodott választóként kérdeznék mégis valamit: „Te, nagytata, mi, magyarok tényleg mindig győztünk?”

Adorjáni Dezső Zoltán püspök Erdélyi Egyházkerület

Megkérdeztük...

Szirtes Edina

(Fabula Rasa – ének, hegedű)

– Már második alkalommal léptek föl Szélrőzsán. Mit jelent számotokra itt játszani?
– Rögtön feltűnt, hogy milyen jó fejek itt az emberek. Már az ajtónálók is szeretettel fogadtak bennünket. Átjön az a közvetlen hangulat, mely erre a helyre jellemző – ellentétben egy világi koncerttel, ahol már a kidobón is érződik a távolságtartás. Jó itt játszani, remélem, legközelebb is eljöhettünk.

Roy

(Roy és Ádám – ének, gitár)

– Hogy éreztetted magad a koncerten?
– Jól, nagyon elfáradtam. Nem számítottunk ekkora lelkesedésre!
– Más volt ez a közönség, mint amit megszoktatok?
– Éreztem valamilyen bensőséges hangulatot.
– Milyen érzésekkel, gondolatokkal jöttetek erre az evangélikus találkozóra?
– Nem tudtam, hogy a vallásosság és a rock and roll hogy jön össze. Nehéz volt énekelni a szabadságról, amikor az első sorokban tolokocsiban ültek az emberek, de remélem, örömet szereztek nekik, és élvezték.
– Van az egyházhoz, a valláshoz valamilyen kötődésetek?
– Nincsen. Az Istenben való hit közös, de nem gyakoroljuk. Bár én szoktam imádkozni legbelül.

István, Gyöngyike és Júlia

(Erdély)

– Hogy éreztetted magatokat a találkozón?
I.: Nagy a pörgés, és ez nagyon tetszik. A néptáncgyűttes tagja vagyok, furulyáztam is a külföldiek bemutatkozásán, közben pedig egymás után jöttek a foci-, röplabda- és kosárlabdameccsek.
– Mi tetszett a legjobban?
I.: A Roy és Ádám meg a M.I.S.K.A. de a moldvai táncszínház is nagyon élveztem.
Gy.: Szerintem a Tamás-mise volt a legjobb. Sajnos kevesen jönnek el Erdélyben ilyen eseményekre, hasonló hangulatú táborokba.
– Szerinted milyen a Szélrőzsa?

J.: Egyszerűen nagyszerű! Sajnos sok mindenről lemaradok, mert párhuzamosan zajlanak a programok. Nehéz eldönteni, hogy melyikre menjek el. Nekem tetszett a Nikodémusok órája.
Gy.: Nem unatkozunk, mert minden nap kapunk egy feladatlapot, amelyet ki kell tölteni. Készen állunk a kapcsolatokban is voltak kérdések. Helyi idős néniket kérdeztünk, készségesen segítettek, régi könyveket elővéve keresték a válaszokat.

Szebek Imre

(nyugalmozott püspök)

– Annak ellenére, hogy hivatalból már nem kötelező, eljön a Szélrőzsákra...

– Az évjáratok nem meghatározóak. Érdeklődéssel figyelem az utánam következő nemzedékek lelki kibontakozását. Püspöki szolgálatom meghatározó eseménye volt a Szélrőzsa létrejötte. Idén feleségemmel már öt unokát hoz-

tunk. Tíz és tizennyég év közöttiek, szívesen jöttek, nem kellett őket rábeszélni. Sok kedves kollégával, ismerőssel és fiatalokkal találkozhatok. Nemzedékemből nem én vagyok az egyetlen itt. Figyelünk arra, hogy ne telepedjünk rá az ifjúságra, hanem többek között beszélgetőpartnerekként legyünk jelen. A fiatalok zenéjére, a könnyűzenére úgy tekintünk, hogy ezt Isten eszközeként használják fel.
– Miben más az idej Szélrőzsa?
– Idén különösen tartalmasak a programok, az igeszigorlatok; mind ezeknek, mind a beszélgetéseknek a témái nagy érdeklődésre tartanak számot.

Tóth Márton

(résztevő)

– Újbuda–Keszthely 4 : 0 – a Szélrőzsa-focidöntő végeredménye. Két gólt te szerezted. Gratulálók! Focizol otthon is?
– Nem, néhány csapattársam viszont igen, szóval nem az enyém az érdem. Ez csak véletlen volt.
– Hova jársz suliba?
– A Fasorba.
– Ez az első Szélrőzsád?
– Igen, az osztálytársam hívott, de már a nővérem is sokat mesélt korábbi találkozókról; ő most sajnos nem tudott eljönni, mert külföldön van.
– A focimeccsek mellett jut idő a programokra is?
– Persze.
– És milyenek találd őket?
– Jók, élvezem. Nagyon tetszett a Roy és Ádám-koncert.
– Találkozunk két év múlva?
– Igen.

Csorba István

(a Szélrőzsa-dalok szerzője)

– Negyedik alkalommal szerez kimondottan a Szélrőzsa találkozóra dalokat. Honnan meríti az ihletet?
– Őszintén és hittel vallom, hogy ez isteni kegyelem. Ötvennégy éve vagyok karnagy, a dalszerzés pedig nyolc évvel ezelőtt, az unokáim érkezésével kezdődött. Azóta öt unokám született, és mindegyikőjük keresztelőjére szereztem egy dalt.
A munkát imádság előzi meg. A jó ügy érdekel, Isten szolgálata a célom.
– Nagy szeretettel beszél az ifjúságról és az ifjúsággal egyaránt. Érti a nyelvüket...
– A teológushallgatók, akiket tanítok, a „tesztelő csapatom”. Mindig megkérem őket, hogy hallgassák meg, énekeljék el a dalokat, és utána mondják el a véleményüket.
– Hogyan tudja elérni, hogy őszinte kritikát foglazzanak meg?

– Közvetlen légkört teremtek, munkatársnak tekintem őket. Szoktam mondani: „Ha letegezel, az sem baj!”

– Milyen körülmények között íródna dalok? Nappal, este, miközben föl-le járkál a szobában?
– Igen, olyan is előfordul, hogy ha rosszul alszom, és eszembe jut valami, akkor gyorsan leírom. A Szélrőzsa-dalok jó pár hetes érlelődésen mentek keresztül. M. C. Escher és S. Köder képeim gondolkodtam el, és néhány igevers ihletet meg. Hogyan formálódna a dallamok? Nem tudom. Titka: Isten a talentumhoz hozzáadja kegyelmét.

Fodor Zsófia

(résztevő, a Luther Márton Szakkollégium diákja, a váraljai és a paksi gyülekezet tagja)

– Melyik Szélrőzsa tetszett eddig a legjobban?
– Tatán voltam először, de akkor még azt sem tudtam, mit csináljak a programkavalkádban. Szolokon jó volt újra látni az ismerős arcokat, és jobban eligazodtam a programmenetegyenben is.

Ekkor történt az, hogy megszólított két srác, és meséltek a Luther Márton Szakkollégiumról, de amit mondtak, nem nagyon hatott meg. Azután a Lehetőségek piacán találkoztam a többi fiatalal, akik fényképeket és videókat is mutattak a kollégiumról, és a velük való beszélgetésből jött át, milyen ez a hely. Ekkor felvételtem én is, de még nem tudtam, hol fogok lakni Budapesten. Nagyon izgultam, hogy itt túl szigorú szabályok várhatnak rám, de a felvételi táborban más képet kaptam a kollégiumról.

A tábor után felvételi bizottság dönt, hogy kiket vesznek fel. Ez több mint egy sima kollégium, mert lelki és közösségi alkalmak mellett komoly szakmai munka is folyik több tudományterületen, mivel a legkülönbözőbb főiskolákon és egyetemeken tanulunk. Ezáltal komoly kapcsolati tőkét szerezhetünk.

Szeretném, hogy a kollégium és az egyház nyisson egymás felé! Ezért is vagyunk ott minden Szélrőzsán, a kolekosz pólónkat hordjuk, és a Lehetőségek piacán is hírt adunk magunkról, mert sajnos sok fiatal nem tud rólnuk.

Hegedüs László

(a szombathelyi gyülekezet presbitere, a Y's Men Klub tagja, a MAV-Start Zrt. munkatársa)

– A különvontat szervezését bízták rám, örömmel vállaltam. A biztonság kedvéért elutaztam a Keletibe, hogy minden rendben menjen. Fontos volt, hogy a mozgáskorlátozott résztvevők is biztonságban utazzanak, rendben meg is érkezünk. Nagyon jó volt látni, mennyire élvezték a fiatalok, hogy saját Szélrőzsa-vonattal jöhettek Kőszegre.

Christfried Kaul

(résztevő, Norvégia)

– Norvégiából hányan érkeztek?
– Most csak hárman. Megnéztük, hogy milyen a találkozó.
– Jól éreztetted magatokat?
– Abszolút.
– Legközelebb is jöttök?

– Igen, legalább tíz-tizenkét fiatalal, ennyi embert még össze tudunk ismergetni a magyar résztvevőkkel.

– A fiatalok megtalálták a hangot magyar társaikkal?
– Szerintem igen. Sokan beszélnek angolul, de sokszor nem mernek megszólalni. Jó fejeknek tartják a magyarokat, bár azt sajnálják, hogy nem fordítanak le még több programot angolra.

Joób Szilárd

(résztevő, Svájc – református gyülekezeti lelkész Zürich mellett)

– Külföldön élsz, ritkán látogatsz haza, de a Szélrőzsán mindig itt vagy...
– Ekkor veszem ki a szabadságomat, és mindent megteszek, hogy el tudjak jönni.
– Kivel érkezted?
– Ikertestvéremmel és a családjával.
– Arra gondoltál már, hogy svájci fiatalokat is hozhatnál magaddal?
– Mindamell, hogy jönnek tartom, hogy vannak külföldiek, nem tudom, hogy a nyelvi nehézségek miatt jól éreznék-e magukat.

– Milyenek a programok?
– Szélrőzsára azért jövök, hogy emberekkel találkozjak. Ez a fő vonzerő számomra, a program másodlagos. Egyébként pedig igen sokszínű a találkozó, kiváló programmixből válogathatunk.
Nagyszerű, hogy a reggeli áhítatokat a három püspök tartja, ezzel megtisztelve bennünket. Öröm látni azokat is, akik évekkor elelőtt a Szélrőzsán ismerkedtek meg, és most gyermekeikkel együtt jönnek. Akár családostól is lehetne szervezni.

Kicsit sajnálom, hogy a nagy tömegekhez szóló programok még mindig túl hosszúak. Ugyanis egy programnak, mely nagy tömeget szeretne megszólítani, nem szabad hosszúnak lennie. Mindig ez a sok szöveg! A fiataloknak rövid, magvas, vidám, poénos és interaktív program kell!

Berecz Julcsi

(résztevő, Mevisz-Bárka)

– A Mevisz-Bárka mozgássérült-passióját tavasszal adták elő, a szervezők meghívtak benneteket a Szélrőzsára. Mennyit készültetek a mostani előadásra?
– Bele se néztem a szövegkönyvbe, de hibátlanul elmondtam a szöveget.
– Nem nehéz elmondanod Péter Jézust megtagadó szavait?
– Volt egy jelenet, amikor akaratlanul is elsírtam magam...
– Mióta táborozol a Meviszsz?
– Nyolcéves korom óta, most huszonhárom éves vagyok. Szüleim életében nincsen jelen Isten, és így nagyon nehéz élni. Sokat jelent nekem a Mevisz, mert elvisznek tíz napra oda, ahol olyan emberekkel lehetek együtt, akik számítnak nekem. A Szélrőzsára is azért jövök, hogy kapcsolatokat építsek.

Deák Dániel

(a Szélrőzsa biztonsági vezetője)

– Civilben mivel foglalkozol?
– Most fejeztem be az evangélikus

teológián a hitoktatói szakot, emellett másfél éve tanítok.

– Akkor bizonyára nem ez az első Szélrőzsád.
– Nem, ez a harmadik találkozó.
– Mindhárom alkalommal szolgáltál?
– Most én vagyok a biztonsági osztagnak a vezetője, két éve a játéksátorban dolgoztam, előtte sima biztonsági őrként.
– Két év múlva pedig...?
– Jó kérdés, majd meglátjuk.
– Hogy éreztetted magad itt, Kőszegen?
– Alapvetően jó volt, de számomra rettentően fárasztó, mert nyolcórás műszakokban dolgoztunk, és nekem még ezentúl is feladatom volt.
– Minden rendben ment?
– A biztonság szempontjából abszolút, semmi kirívó eset nem volt, még be-surránások sem.

Lackner Pál püspök és Nánai László Endre

(Magyar Honvédség, Protestáns Tábori Lelkészi Szolgálat)

– Mi célból vannak itt a Szélrőzsán, azon belül a Lehetőségek piacán?

L. P.: Abból a célból, hogy ezeken az egyházi eseményeken – Csillagpont, Szélrőzsa – ha szerény megjelenési formában is, de képviseljük magunkat, bemutatassuk azt, hogy egyházaink a társadalom e speciális szegletében is jelen vannak, aktívan végzik a rájuk bízott szolgálatot.

– Milyen kérdéseket tesznek fel Önöknek a fiatalok?

N. L. E.: ...már amilyen fiatal le tudja küzdeni az egyenruhával szemben érzett idegenkedését... Teológiai jellegű és a katonai életre vonatkozó kérdéseket kapunk, illetve volt olyan orvostanhallgató érdeklődő is, aki barátkozik a gondolat-tal, hogy majd a honvédségnél helyezkedjen el.

Győri János Sámuel

(lelkész, a Zákus Média centrum igazgatója)

– Milyen kamerán keresztül nézni a Szélrőzsát?

– Jobban szeretem a kamerának a fekete-fehér keresőjét használni, mert így könnyebb az élességet beállítani; hátrány az, hogy a színek nem nagyon tudom megkülönböztetni. Az ifjúságnak is szüksége van fekete-fehér látásra, ami persze árnyalatos. Ugyanakkor fontos a színek látása is, de a mostani találkozótól – határtalanság – úgy gondolom, fontosabb, hogy a formákat, az irányokat lássuk. Hogy ki milyen színű, az számomra nem olyan fontos, ez a határ számomra eltörölődik, viszont ad egyfajta biztonságot a leképezés élességében. Ez nemcsak szakmai kifejezés, hanem lelkileg is így érzem.

Nem a színek számítanak, nem azért jöttünk el a Szélrőzsára, hogy szavazunk, melyik a jobb: a kék, a lila, a sárga vagy a zöld, hanem hogy lássuk a formákat, az irányokat, és ebben segít ez a korlátozottság, hogy a suchert az élesség beállítása miatt fekete-fehéren hagyják.

■ SZEVEÉNYI ÁGNES

SZUBJEKTÍV...

Keresztény pörgés posztlutheri stílusban

– avagy szövegelemző pótszeminárium kifejejtett lábjegyzetekről

Inkább a tízek előre megfontolt szándékkal elkövetett koncepcióváltásának, mint a kedvező véletlenek sorának köszönhető az az előző évekhez képest mért aránytörlődés, ami a nagyszínpadon és környékén volt észlelhető. Most volt csak igazán érdemes „evangelikus könnyűzenei együttesnek” lenni a Szélrózsán, s bánhatja, aki idén lecsúszott erről a címről! A kőszegi lutheránus kemping központi hangulatfelelősei ugyanis nem egy esetben a magyar könnyűzenei élet „no name” alakjai közül kerültek ki.

Az eddigi találkozókra nem jellemző módon (mintegy precedenst teremtve) idén a gyülekezeti kapcsolatrendszerből ismertséget kovácsoló, karakterükben azonban változó intenzitással evangélikáló kisegyetesek kaptak lehetőséget nagyszínpadi fellépésre. A *Felsővezeték*, a *Large Room*, a *Mezítaláb*, a *M.Is.K.A.*, a *...megacsend* és a *Shamrock* az eddigi Szélrózsátörténet közepétől-harmadik harmadtól vési nevét egyre mélyebbre a fesztiváljárók tudatába. Ami közös bennük: épületgő zenei karrierjüknek így vagy úgy része a hazai lutheránus fiataliságból kovácsolt kapcsolati tőke, tehát ezen rajongói tábor volt az első csatornájuk a külvilág felé. Amolyan ugródeszka. Összehasonlításként: 2004-ben és 2006-ban szinte kizárólag olyan előadók voltak a nagyszínpad meghívottjai között, akik már lettek valamit az asztalra a tágabb értelemben vett publikumért, például az *Eleven Hold*, a *Borágó*, a *Magna cum Laude*, a *Gryllus-Ferenცი* páros, a *Makám*, a *Kaláka*, a „nagycsaládból” pedig a finn *Exit*, a *Promise*, a *Szela* vagy az *Izsóp*.

gond nélkül kerülhetett volna a magasabbik emelvényre. Egy szó mint száz: szembevetendő, hogy azok válhattak most főszereplőkké, akik eddig a kisszínpadokon „vegetáltak”.

Érdemes azonban kicsit körbenézni: befér-e egy „evangelikus kalap” alá a fentebb nevezett, feltörekvőben lévő amatőr formációk mindegyike? Ugyanis nem feltétlenül adekvát a keresztény tar-

nészek szélrózsás performance-át, pusztán azért, mert olyan szellemi szférának a képviselői, mely – horribile dictu – szembe megy egyes keresztény értékekkel. Kérdés tehát, mennyi létjogosultsága van egy „vegyiszta evangelikus” háttérrel rendelkező csapatnak egy keresztény fesztiválon való megjelenésre, ha mondanivalója egyenértékű bármelyik világi előadóval, magyarul: ha nem evangélikál?

Száról szájra – Herczku Ágnes, Bognár Szilvia, Szalóki Ági

talomra utaló jelző. Sőt bizonyos esetben egyenesen félrevezető. Noha ugyanarra a családi találkozóra járunk, mégsem vagyunk egy család. E különös paradoxon áldozataként furcsán méregetjük egymást, mit is keresünk egy akolban, ha céljaink ennyire eltérnek, bár gyökereink ugyanazok. Ha bekukkantunk egy *Felsővezeték*- vagy egy *...megacsend*-szöveggyűjteménybe, hamar

A kérdés legalább annyira költői, mint amennyire provokatív, tehát nem kívánom megválaszolni. Az összeférhetlenség-érzet magvait azonban szándékomban állt elhinteni.

Dob, basszus, zongora, szinti, szaxofon, harsona, hegedű, cimbalom, kalimba, szitár, kaval, valamint magyaros, latin, afrikai, világzenei, továbbá ska, gospel, country, raggae, pop, alter, keringő és csárdás. Kegyes vagy liberális? Üdvözítő vagy értelmetlen? A lehetőség mindenre adott.

Még itt gyűrődik bal csuklómon a „fesztiválság” összetéveszthetetlen védjegyének számító, elnyúlhatatlan karszalag, mely kéken emlékeztet öt júliusi nap evangélikus mozgalmaságára. Egy tartalmas keresztény pörgésre – posztlutheri stílusban.

■ HORVÁTH-HEGYI DÉNES

Az ír zenét játszó Shamrock két tagja

Befogadó gyülekezet

Mitől válik hatékonyra egy gyülekezet? Mi a vonzó közösség titka? Ezekre a kérdésekre kereshettük együtt a választ július 17-én, csütörtökön délután a Szélrózsza kisszínpadán Györfi Mihály nyírszólósi lelkésznek és csapatának a segítségével.

Befogadó gyülekezet az, amely Krisztust befogadja a gyülekezetbe. Csak akkor válik képessé arra, hogy befogadjon másokat – kezdte előadását a lelkipástor. Majd elmondta, kezdőként, a teológia levelező tagozatának elvégzése után került Nyírszólóra. A szomszédos tele-

nem a lelkesi tudásra és tehetségre épül, hanem az isteni kegyelemre. Hazugság azt gondolni, hogy a hit magánügy. Isten azért adja neked a hit ajándékát, hogy a környezetben munkálkodhasson rajtad keresztül.

Az elhangzottakat néhány gyülekezeti tag bizonyágtétele illusztrálta és támasztotta alá. Hallhattuk az alkoholfüggőségéből szabadult *Ilike* és *Marika* történetét; megismerhettük az egyetemista Ági teológushallgató bátyja Krisztushoz vezető útját; végül a tízéves Árpi és

pülésen, Nyírtelken, ahol egyáltalán nem volt hagyománya az evangélikuságnak, 1992-ben indult meg a missziói munka. Az egész folyamat néhány ember (egy család) életének a megváltozásával kezdődött.

Ami azóta történt, az első alkalmától a templomépítésig vezető utat valódi sikertörténetnek lehetne nevezni, és a nyírtelki gyülekezetet példaképpül állíthatnánk közösségeink elé. Azonban – hangsúlyozta az előadó – a gyülekezet

nagymamája beszélt mindarról az áldásról, amely a görögországi cigánymisszióon keresztül adatott nekik.

A fiatalokból álló EKG együttes énekével és zenéjével húzta alá az elmondottakat. Nevük kezdőbetűi a gyülekezet hitvallásának egyik lényeges gondolatát fejezik ki: egyedül Krisztus gazdagít. Akkor válhat élővé a közösségünk, ha befogadjuk őt, és örömmel engedjük, hogy ő használjon minket mások életében is.

■ ADÁMI MÁRIA

Hol a határ a Maszat-hegyen innen?

▶ **A Mi az, hogy határ?** címmel rendezett fórumbeszélgetésen – Kiss Ulrich jezsuita atya és Szabad Júlia tanárnő társaságában – Varró Dániel volt Lengyel Anna vendége csütörtökön délelőtt a Szélrózsza nagyszínpadán. A *Túl a Maszat-hegyen* című kötete révén a legifjabb táborlakók körében is rendkívül népszerű költő-műfordítóval a *myLuther*, illetve az *Evangelikus diákÉlet* középiskolás munkatársa, Pantea Judit beszélgetett.

- Miért fogadta el a meghívást?
- Nem szeretek részt venni ilyen beszélgetéseken, általában keresek valami kibúvót. A menyasszonyom vett rá, hogy eljöjjenek, mert ő most itt dolgozik.
- Hogy tetszik a Szélrózsza? Meddig marad közeinkben?
- Tegnap este már elég későn érkeztem, ezért nem túl sokat láttam, de annak a kevéssé az alapján, amit igen, nagyon hangulatos az egész találkozó, mindenki kedves és nyílt. Ma délután sajnos mindenképp haza kell utaznom.
- Mennyire valóságos a Túl a Maszat-hegyen karakterei?
- Van valóság alapjuk, a Bűdös Pizsamázó például életrajzi ihletésű, a főszereplő – Muhi Andris – pedig egy óvodáskori barát. Az ő kérése volt, hogy írjak egy eposzt, ami róla szól. Így született meg a *Túl a Maszat-hegyen*, ami végül is nem eposz, de róla szól...
- Lesz folytatása?
- Gondolkozom a folytatáson, mert hamar be kellett fejezmem a könyvet, és emiatt utólag derülnek ki figyelmetlenségek. Egy kislány például megkérdezte, hogy mi történt a pacák által fogva tartott Emil bácsival. Tehát ha lesz folytatás, akkor az valószínűleg Emil bácsi szabadulásának történetével fog kezdődni.
- Ön szerint hol a határ mese és valóság között?
- Ez költői kérdés, és nem válaszolnám meg.
- Hogyan kezdte pályafutását?
- Először a nővérem kezdett el verseket írni. Körülbelül tizenkét évesen én is elkezdtem, „ha neki megy, nekem is” alapon. A nővérem abbahagyta, én pedig maradtam a pályán.
- Mi a véleménye a média mai szerepéről?
- Szerintem a költők korábbi szerepét vette át. Az emberek figyelnek a közismert arcokra. Én abszolút a fogyasztói társadalomhoz tartozom: szeretek tévét nézni és moziba járni. Ha vonaton utazom, mindig veszek magamnak valami újságot.
- A beszélgetésből kiderült, hogy nagyon tiszteli elődeit. Ki a példaképe?
- Kisebbségi koromban nagyon szerettem focizni, akkor egy holland kapus volt a példaképem. Mostanában már nincs, de vannak örök kedvenceim, például József Attila.

Varró Dániel és az interjú készítője

Mitsoura-varázs à la Kőszeg

Számos szempontja lehet persze annak, hogy mi alapján kerül valaki nagy-, illetve kisszínpadra, tehát nem hozható minden esetben összefüggésbe a zenei minőséggel. Idei mércével mérve a 2006-ban játszó *Só és Morgenfunk* vagy a Tatán fellépő *Blues Rádió Budapest* zenekar is

rájöhetünk, hogy „ifjú lutheránus tehetségeink” közelről sem azt a mély, meggyőződéssel teli istenélményt sugározzák, amit például egy *M.Is.K.A.*- vagy egy *Large Room*-librettóból kiolvashatunk.

Bizonyos körökben mindig is fejcsoválás övezte a piederstárla emelt világi ze-

FOTO: BOTTA DÉNES

Humorban hol a határ?

► **Humorban nem ismerünk tréfát címmel tartott előadást a Szélrőzsa pénteki napján dr. Riszovannij Mihály főiskolai docens. Az érdeklődők főleg a karikatúrákról és a humor határaitól hallhattak.**

Minden embernek megvan a saját határa az életben és a humorban egyaránt – hangzott el az előadás kezdetén. Majd Riszovannij Mihály megkérdezte a jelenlévőktől, hogy a találkozóhoz addig mi nevette meg őket. Különböző válaszok születtek, e körben is kiderült, hogy az emberek más és más dolgokat találnak nevetésnek, és hogy mindenkinek másol van a humor határa. A humor és a határ kapcsolatáról szólva példaként említette a csiklandozást, amelyet egy bizonyos határig tűr el az „alany”. Beszélte a nevetés fizikai és lelki határaitól: minden dolog, amely kezdetben vicces, átbillenhet, bántóvá, gúnyossá válhat.

A következőkben a humor néhány változatát elemezte az előadó. Az akasztófa-humor a nyomorral való megküzdésről szól; minden ember a saját ínségén, bánatán tud leginkább nevetni. Ilyenkor a

nevetés a túlélőstratégia része – tudták meg a hallgatók.

A karikatúra lényege egy ember vagy közösség egy-egy tulajdonságának kicsúfolása. A kereszténységgel kapcsolatban is igen gyakran készülnek karikatúrák. A leggyakoribbak és legjobbak a pápáról készített gúnyrajzok. Ezekben viszont azt is fel kell fedezni, hogy valójában ki ellen irányulnak: a pápa személyét, a kereszténységet vagy a politikát bírálják, tesz-e nevetéssé.

A humor történetébe nyerhetek betekintést ezután az érdeklődők. A humor latin eredetű szó, eredetileg testnedvet jelent, viszont egy idő után azt a képességet kezdték humornak nevezni, hogy valaki tud valamin nevetni. A nevetés képességének nincsen határa. Viszont a környezetünk határokat szab. A középkori egyház például nevetésellenes volt. Riszovannij Mihály egy középkori prédikátort idézett: „A sírás összeköt Istent, a nevetés elszakít tőle.” Később az egyházak a nevetés erejét felhasználták egymás ellen, és így szereztek híveket.

Végezetül az előadó kifejtette, hogy Isten teremtett minket nevető lényekké, a maga „mintájára”.

■ NAGY OLGA

Izsjóp-koncert – néhány perc múltán sokunknak rosszul esett, hogy rosszkor esett...

FOTO: LUKÁCS GÁBI

Mélységek és magasságok között

Pódiumbeszélgetés a Bibliáról

► **A Biblia évében megrendezett Szélrőzsa 7. országos evangélikus ifjúsági találkozón nagy érdeklődés kísérte azt a pódiumbeszélgetést, amelynek központi témája a könyvek könyve volt: olvasása és különféle olvasatai, korszakokon átívelő, lehetséges értelmezései és általános, a jelenkorban is megragadható jelentősége. A Magasság és mélység a Bibliában című disputára a szervezők Heller Ágnes filozófust és Fabiny Tamás evangélikus püspököt hívták meg. A beszélgetést Ócsai Zoltán győri lelkész moderálta.**

„Hogyan lehet kiindulni ebből a címből?” – tette fel a kérdést beszélgetőtársainak és a közönségnek Heller Ágnes. Mindkét fogalom interpretációt igényel, és ő mindkettőnek pozitív értelmet tulajdonított: a mélység leginkább a valóságban való elmerülés, a mélyre hatolás képzetét idézi fel, vagyis e szó kapcsán a bibliaértelmezés mélységeire asszociálhatunk. A magasság képzelet pedig felfelé, a vertikális dimenzió felé irányítja a figyelmünket, azaz előtérbe kerül az istenkapcsolat, az ember Istenhez való viszonyának kérdése. Fabiny Tamás is pozitív üzenetként értelmezte a címben szereplő szavakat, és olyan kifejezéseket említett, mint a létezés, a gondolkodás vagy Isten titkainak a mélysége. Ezekkel kapcsolatban a 20. század egyik legnagyobb evangélikus teológusára, Paul Tillichre hivatkozott, aki rendkívüli jelentőségű értekezéseket írt a „mélység dimenziójáról”.

Heller Ágnes a Szentírásról fűződő viszonyáról szólva egy vallomást is megosztott a hallgatósággal: ha választania kellene, hogy melyik legyen az egyetlen könyv, amelyet magával vihet egy lakatlan szigetre, gondolkodás nélkül a Bibliát választaná, mert kimeríthetetlen olvasmány. A mélységek tekintetében utalt a Biblia értelmezéstörténetére, és rámutatott, hogy Augustinustól egészen Ricoeurig nagyon sokféle szempontból olvasták ezt a könyvet: az archeológia, a történettudomány, az irodalomtörténet, a filozófia és a teológia egyaránt kiaknázzhatatlan mélysegeket fedez fel benne.

Amit ebben az összetett irodalmi alkotásban „szent” írásnak tekintünk, az nemcsak történetek összességét jelenti a számunkra, hanem egy összefüggő megváltástörténetet is. A bibliaolvasó olyan elbeszélésekkel találkozik, amelyek az emberi élet fordulópontjainak lényegét fejezik ki; a mélységek és magasságok között vívódó ember legfontosabb sorskérdéseire adnak válaszokat.

Fabiny Tamás a példatörténetek jelentőségét hangsúlyozta, s az Ószövetségből Nátán példázatát, az Újszövetségből pedig a tékozló fiú történetét említette olyan példaként, amely minden embert érintő létkérdéseket boncolgat.

Heller Ágnes annak jelentőségéről is szólt, hogy a Bibliában a politikai dimenzió is felfedezhető, amelyen belül a király által képviselt és gyakorolt földi hatalom mindig különvált az isteni hatalomtól, amelynek hírnökei a próféták voltak. Ez az alapséma teszi egyértelművé, hogy a nyugati kultúra és társadalmi-politikai berendezkedés gyökerei a Bibliában lelhetők fel. „A Biblia a mi nyugati kultúránk mesterelbeszélése” – szövegte le Heller Ágnes, és kifejtette, hogy a Szentírás szimbólumait, történeteit, gondolatait folyamatosan felhasználta az irodalom, a képzőművészet, és e kultúrát meghatározó jelképekkel azok is leplelten nyomon találkoznak, akik nem foglalkoznak vallási alapon a Bibliával.

„Hálásak lehetünk Istennek azért, hogy a kinyilatkoztatást történetekben, elbeszélésekben fedte fel előttünk” – csatlakozott Heller Ágnes gondolatmenetéhez Fabiny Tamás. Jézus nem elvont eszmefuttatásokban tanította tanítványait, hanem minden ember számára egyaránt megszólító erejű példatörténetekben. A Mester egy történeteket mesé-

szabadítás, és csak utána jön a parancs, mégpedig azért, mert csak a szabad embernek van választási lehetősége, hogy megtartja-e a parancsolatokat. „Isten jósága mutatkozik meg abban, hogy nem terhel minket erőnkön felül, és szabadságával először alkalmassá teszi, felkészíti teremtményeit a parancsolatok betartására” – tette hozzá az Északi Egyházkerület püspöke.

A filozófus arra is kitért, hogy a modern szekuláris kultúrában megszűnt az a közös bibliai nyelv, amely a 17. században még általánosan adott volt: ma már nem mindenki számára egyértelmű az egyes bibliai igék jelentése. Felhívta a figyelmet arra a visszás jelenségre is, amikor ezt kihasználva megengedhetetlen módon például a politikai élet akcióira, szereplőire alkalmaznak bibliai szófordulatokat, mondatokat.

Fabiny Tamás lelkesíti szempontból szólt a bibliaolvasás „kísértéséről”, arról, amikor sajnálatos módon csak hasznossági, utilitarista elven olvassa valaki a Szentírást, hogy az olvasottakat valamilyen célra – például igehirdetéshez – felhasználja. Ennek veszélyére is rámutatott, amikor csak az Útmutató alapján olvas valaki, hiszen ebben az esetben a bibliai passzusok ki vannak ragadva a kontextusból. Ezek arra utaló jelek, hogy kiveszve van a bibliaolvasás „első szerete”; az ilyen olvasással az em-

Kép szöveg nélkül

FOTO: T. PINTER KÁROLY

Öngól

Mindkettejüknek beázott a sátra.

„Na és akkor mi van?” – teheti fel a kérdést az ifjú szélrőzsász, aki csütörtökön maga is hasonló cipőben járt, így előtte sem ismeretlen a nyirkos-hideg hálósák érintése, a hajnali diérgés-vacogás, a nedves ruhadarabok között egy utolsó száraz pólóért való kutatás és úgy összességében a barátságtalan időjárásnak és a természet erőinek való kiszolgáltatottság érzése. Különböző is, folytathatja a megkezdett gondolatot, ha valaki annyira kellemetlennek, mi több, elviselhetetlennek érezte a helyzetet, akkor miért nem tett ellene? Jó-jó, az esőt persze nem tudta volna elállítani, sem a fekhelyét körbeölelő ponyvát megszáritani, no de ott voltak a hálótérmekek kinevezett tan- és tornatermek, amelyekben – sok jó ember kis helyen is elfér alapon – nem okozott gondot alvóhelyet keresni-szorítani.

Nem is okozott. Egyikük élt is a lehetőséggel, és beköltözött az épületbe.

Másikuk – ahogyan a televíziós vetélkedőkben szokás – telefonos segítséget kért. Nem mástól, mint a sajtókapcsolatokért felelős szervezőtől. Tette ezt azért, mert kollégájával egyetemben testvéregyházunk hetilapjának munkatársaként érkezett Kőszegre, és feltételezte, hogy a telefon másik végén orvosolni tudják a problémáját. A megoldás azonban váratott magára. A sajtókapcsolatokért felelős szervező mindössze annyit tudott javasolni, hogy a kolléga látogasson el az ifjúsági találkozó honlapjára, ott keresse meg a szállásügyekben illetékes szervező telefonszámát, és vegye fel vele a kapcsolatot...

A tanáccsal mindössze három probléma volt.

Először: a Szélrőzsán hol és hogyan jusson világhálóhoz az ember? Merthogy sajtószoba

(és egyáltalán olyan helyiség, ahol erre lehetőség lett volna) – az bizony nem volt.

Tavaly nyáron Sárospatakon, a Csillagpont elnevezésű országos református ifjúsági találkozón külön sátrat állítottak fel a médiamunkásoknak, s benne négy számítógépet kizárólag az eseményről tudósítóknak tartottak fenn. A másik négy gépen bárki bármikor megnézhet, elolvashatta, hogy az előző nap eseményeiről milyen fotók, cikkek, körkérdések, interjúk, riportok – igen, így, többes számban – kerültek fel a rendezvény honlapjára. Azt már csak hal-kan jegyezzük meg, hogy a mostani Szélrőzsa honlapján egyetlen telefonszám sem szerepel(t) a szervezők neve mellett...

Másodszor: a szállásproblémák megoldása ugyan nyilvánvalóan nem a sajtókapcsolatok felelősének hatáskörébe tartozik, azt azonban nehéz elhinni (vagy ha tényleg így van, akkor megdöbbenő vele szembeülni), hogy az egyik szervező nem tudja megmondani a másik szervező telefonszámát...

(Zárójelben egy további csillagpontos elemény, merthogy a sárospataki református rendezvényen az EvÉletet történetesen e jegyzet írója képviselte. Nos, a tudósító – akit egyébként faházban szállásoltak el – azt tapasztalhatta, bármikor, bárkihez kérdéssel-kéréssel fordult, hogy ha közvetlen segítséget nem tudtak is adni neki, de legalább használható tanáccsal látták el.)

Harmadszor: tényleg ilyen képet akarunk mutatni magunkról? Tényleg ennyire nem érdekel bennünket, hogy miként, milyennek látnak – és láttatnak! – bennünket mások, legyenek bár egyházközeliek vagy világiak? Tényleg azt mondjuk erre, hogy „Na és akkor mi van?”...

■ VITÁLIS JUDIT

Heller Ágnes, Ócsai Zoltán és Fabiny Tamás

FOTO: BOTTÁ DÉNES

lő és beszélgető egyház alapjait fektette le, és nekünk, mai tanítványoknak a közösségi hitéletnek ehhez a forrásához kellene visszatérnünk.

A Biblia megszólító jellegén túllépve Ócsai Zoltán moderátor feltette azt a kérdést, hogy van-e a Szentírásnak fel-szólító ereje. Heller Ágnes rámutatott, hogy a bibliai üzenet ugyan minden embert megszólít, de az Úr – szerinte – csak a kiválasztottakat, a prófétákat és az apostolokat szólítja fel utasításainak végrehajtására, és mindig csak azután, hogy először már megszólította őket. Vagyis az első isteni mozzanat mindig a

ber sajnos prostituálja a szent szövegeket – mutatott rá a püspök. Ennek legjobb ellenszere a lectio continua, a folyamatos bibliaolvasás, mert csak az garantálhatja, hogy a hívő előtt kibontakozik a Szentírás teljes megváltástörténete. Ennek a különleges, spirituális mélységű és magasságú történetnek a lényegét a beszélgetés végén Heller Ágnes így definiálta: a megváltás az emberek egymás által és egymásnak okozott szenvedésének végső megszűnését jelenti, amely felé az történet – az egyes emberek megváltásán keresztül – folyamatosan halad.

■ PETRI GÁBOR

Az értékelvű bátorság ideája

Fórumbeszélgetés állam és egyház viszonyáról

► A Szélrózsza péntek délutáni „ke-rekaszalánál” Pröhle Gergely országos felügyelő moderálásával Török Gábor politológus, a Vision Consulting Kommunikációs Tanácsadó és Stratégiai Elemző Kft. kutatási igazgatója és Giró-Szász András politikai szakértő, a Századvég Alapítvány ügyvezető igazgatója elemezte az állam és az egyház valóságos viszonyát, valamint a vágyott ideális állapot jellemzőit.

Témafelvezetésében Pröhle Gergely szerepcserét ajánlott beszélgetőtársainak. Arra kérte őket, mondják el, miként látják az államvezetés szempontjából azt a politikai környezetet, amelyben az egyházak jelenleg működnek, s ezen túlmenően válaszolják fel, milyen elvek mentén vezetnék ők a magyarországi egyházakat.

Egyházunk országos felügyelője abból az alapállásból indult ki, hogy az egyház és az állam szétválasztása ugyan régóta elfogadott elv, azonban köztudott, hogy a gyakorlatban időnként milyen egymás szférájába „nyúlnak”. En-

hogy állam és egyház, a politikai és az egyházi szereplők meddig mehetnek el egymás térfelén. Mi az egyházak szerepe és feladata ebben a politikai helyzetben?

Török Gábor három dolgot nevezett meg, amely ma Magyarországon elvárható lenne az egyházaktól: nagyobb függetlenség, több bátorság és erőteljes közéleti szerepvállalás. Az utóbbi nem pártpolitikai szereplést jelent – mutatott rá a politikai elemző –, hanem „csak” politikait, azaz a közéleti kérdések alakításában való aktív részvételt. Ilyen közéleti működésre lenne nagy szükség önálló, független véleményalkotással, az egyház ugyanis olyan értékközösség, amely ezt a fajta szereplést értékelvű választások mentén – és a pártpolitikai érdekeken való felülemelkedéssel – tehetné meg.

De miért nem teszik? Miért nem emelik fel szavukat az egyházak az alapvető közéleti kérdésekben? – kérdezett vissza Török Gábor. Igaz, hogy a kétosztatú politikai dimenzió választásra kényszerít, de éppen az egyházak vannak olyan helyzetben, hogy az általuk képviselt és hirdetett értékek következetes felvállalásával akár természetes politikai szövetségük álláspontjával is szembe tudnának – szembe kell tudni-

gük és feladatuk lenne az emocionális alapú választások társadalmi korlátozása. Változtatni azonban csak alulról lehet – hangsúlyozta a politikai szakértő –, ugyanis mindaddig, amíg a politikai elitnek érdeke, hogy függő helyzetben tudja az egyházakat, ezeket a szükséges változtatásokat állam és egyház viszonyában nem fogja kezdeményezni.

Miután megköszönte az ideális állapotok felvázolását, Pröhle Gergely azt kérte beszélgetőpartnerétől, maradjanak az egyházakat is meghatározó aktuális politikai mezőben, és próbáljanak választ találni arra, hogy a speciálisan magyar helyzetben az egyházak hogyan tudnának lazítani az államtól való finansziális függésük mértékén. Ezentúl az értékelvűségi nyelvi megragadását is nehéz feladatnak nevezte, a keresztény értékekre alapuló egyházi körlevelek, nyilatkozatok ugyanis anakronisztikus dokumentumoknak tűnnek a társadalom többségének szemében. Az állami-közéleti szféra szemszögéből hogyan fogalmazható meg ez az értékelvűségi korszerűen?

A modern kommunikációs formák egyházkonform kialakítása természetesen az egyházak belső feladata, ahogyan a médiában való korszerű, értékközvetítő megjelenés is – mondta Török Gábor. Giró-Szász András hangsúlyozta, hogy a politikai erőterben létrejövő csoportok közéleti argumentációja és a hagyományos értékrendek következetes közvetítése és érvényre juttatása Magyarországon nem fedi egymást. A közéleti szerepvállalás terén a legnagyobb gondot az okozza, hogy ez az egyházak esetében is így van, ezért a társadalom előtt nem képesek hiteles értékközösségként megjelenni.

Török Gábor ehhez hozzáfűzte, hogy semlegesnek feltűnni akaró, „becsoma-golt” és kódolt beszéd helyett világos állásfoglalásokra lenne szükség. Itt jön a képbe az állami támogatás, az egyházfinanszírozás kérdése, ugyanis ez az a gócpont, amely miatt az egyházak mind-egyik politikai erővel fenn akarják tartani a jó viszonyt. Ez azonban hibás logika – figyelmeztetett az elemző –, mert kikerülhetetlenül bizonytalansághoz, bátortalansághoz, sőt gyáva-sághoz vezet a kihívást igénylő közéleti témákban.

A világos értékrend egyértelmű artikulálása – bár kétségtelenül egyes társadalmi csoportok által üdvözölt, mások által elutasított lesz – egyáltalán nem eredményezné az állami támogatások csökkenését vagy megszűnését. A magyarországi egyházaknak – a történelmi közelmúlt sajátos meghatározottsága ellenére, amely látszólag az államtól való függésbe taszítja őket – az az egyetlen esélyük az állam és egyház rendezett viszonyrendszerének kialakítására, hogy az alulról kezdeményezett értékvállalás és értékközvetítés talaján egyértelmű állásfoglalásokat, közerthető üzeneteket fogalmaznak meg, és világos döntéseket hoznak, amikor közéleti és politikai kérdésekben választás elé kerülnek.

■ – PETRI –

Keresztényként a pénz világában

► „Egy bankár Londonból, aki otthonosan mozog a nemzetközi pénzintézetek milliárdos tranzakciókat bonyolító, profitorientált világában, ugyanakkor hiteles keresztényként igyekszik megélni mindennapjait” – a Szélrózsza programfüzetében e mondattal bemutatott Illés Gábor a nagy érdeklődéssel övezett péntek délutáni beszélgetés után kérdeztük. Elsőként arról, hogy sokszor érezte-e önmön lehetőségeinek határát.

– Befektetési bankárként dolgozva amikor egy cég megbízásából nagy felelősséggel járó és gondos körültekintést igénylő feladatnak kell eleget tenni, akkor sokféle hatással kerül szembe az ember. Pályám első éveiben a szakmai kihívásokon túl nemegyszer a fizikai erőnlét határait is megtapasztaltam – többször hónapok teltek el napi tizennégy órányi

– Ön tanácsadóként hogyan élte meg azt, hogy megbízza egy vállalatot, ahol ennek következtében munkahelyek szűnnek meg, és sokan az utcára kerülnek...?

– Kétségtelen, hogy van ilyen, de ez sokkal összetettebb kérdés, mint azt sokan elképzelik. Például amikor két vállalat fuzionál, akkor azért teszik, hogy együtt versenyképesebbek legyenek. Első közös lépések során esetleg valóban megszüntetnek munkahelyeket, de nem szabad elfeledkezni arról, hogy ha nem állnának össze – és így nem lennének hatékonyabbak és erősebbek –, akkor külön-külön esetleg mind a ketten csődbe mennének, vagyis sokkal többen veszítenék el az állásukat... Ebben a szakmában ugyanúgy nem lehet közvetlen érzelmeket belevinni, mint például egy sebszorososba: ha sajnálatból nem amputálna a beteg lábát, akkor az egész embert veszítené el.

– Öltöny, nyakkendő, márkás óra, táskák, drága toll – a szakma velejárójaként minden apró részlet számít?

Illés Gábor, Pángyánszky Ágnes és Baranyay Csaba a péntek délutáni beszélgetésen

munkával, alig pár órányi alvással, hiszen az ügyfél elvárja, hogy a számára meghatározó jelentőségű projektek ideje alatt szinte csak vele foglalkozzon a szakembercsapat. Később, vezető beosztásban, családapaként figyelmeztetően jól látszott a határvonal magánélet és hivatás között, ha a munkával töltött idő és a folyamatosan készenlét miatt hiányoztam egy esti fürdetésről. Bár ekkorra már sikerült közelebb kerülnöm az „egészséges egyensúlyhoz”, ez a tényező is szerepet játszott abban, hogy a közelmúltban kilenc-tíz év után egy korábbi ügyfelem felkérését elfogadva munkahelyet és ezzel bizonyos értelemben szakmát is változtattam.

– Annak idején a sífőkori evangélikus ifjúsági körben a pénteki ifikre Ön sokszor egyenesen a Ferihegyi repülőtérrel érkezett, és csak utána ment haza. Az istenhit milyen támpontot és segítséget nyújt a pénz világában?

– A keresztény értékrend az üzleti életben általában közvetetten érvényesül, megmutatkozik az ember-ember közötti kapcsolatokban, az üzleti tisztaságban. Egyébként úgy látom, hogy más, ugyancsak közvetlenül emberekkel foglalkozó szakmákkal – például orvos, pedagógus – összehasonlítva a pénzügyi területen sincsenek alulreprezentálva a keresztények.

– Előfordult, hogy olyan üzleti partnerrel kellett – kellett volna – dolgoznia, aki nem fért bele az Ön erkölcsi értékrendjébe?

– Tudni kell, hogy a világ vezető befektetési bankjainál nagyon komoly kliens-átváltási rendszer működik. Hosszú folyamat előzi meg, hogy egyáltalán „szóba állnak-e” az adott céggel, és vállalják-e vele a közös munkát. Az üzleti világban egy bizonyos szinten elég egyértelműek az erkölcsi játékszabályok – amit a vonatkozó, általában írott szabályrendszer megenged, azt szabad, amit nem, azt nem –, és az e körben dolgozók nagy része abszolút be is tartja őket. Nem azért, mert a leteikusabb istenhívők a világon, hanem mert ha a hírnevükön – akár az intézményén, akár a sajátjukén – csorba esne, legközelebb nem ők kapnának megbízást... A hírnév, a megítélés sokkal fontosabb, mint az, hogy egy konkrét tranzakcióval mennyit kereshet az ember. Az etikus magatartást tehát elsősorban az üzleti logika diktálja, mert hosszú távon csak ez éri meg.

– Ezzel a sztereotíp képpel szemben azt kell, hogy mondjam, a valóságban nem ez számít. Nyilvánvalóan van egy öltözködési „alap etikett”, de nincs előírva, hogy – mondjuk – milyen karórája legyen valakinek. Ennél sokkal fontosabb, hogyan viselkedik, mit és hogyan mond, illetve tesz az ember. Miként az is személyiségfüggő, hogy azok a tehetősebb emberek, akik megengedhetik maguknak a luxusdolgokat, valóban erre költik-e a pénzüket.

– Egy-némi vállalat hihetetlen összegeket költ a külsőségekre...

– Ez sokszor nagyrészt jól kalkulált marketingfogás: úgy számolnak, hogy közvetetten megtérül az ilyen típusú költség. De ne szépség, valóban vannak cégek, amelyek túlzásba esnek. Itt már indokoltabb szóba hozni a keresztény értékrendet. Azok a döntéshozók, akik hisznek a keresztény értékekben, valószínűleg nem fognak indokolatlanul pazarolni külsőségekre, és igyekeznek megtalálni a módját a marketing-költségvetésük értelmebb felhasználásának. Hála Istennek, manapság egyre jobban divatba jön a cégszerű jótékonykodás. Ezt olykor ugyan sznobizmus vagy szintén jól kalkulált marketinggondolás motiválja, de ez ebben az esetben is biztató jelenség, hiszen a lényeg végső soron, hogy legyenek támogatói a jó ügyeknek.

– Amikor azt látja, hogy valakinek csak a profit számít, mindenáron egyre és egyre magasabbra akar jutni, eszébe szokott jutni – Lk 12,20 után „szabadon” –, hogy „bolond, lehet, hogy még ma éjjel elkéri tőled a lelkedet, mi értelme volt akkor mindannak, amit felhalmoztál”?

– Az egyén szintjén természetesen. Ugyanakkor azt is látni kell, hogy a versenyen alapuló gazdaságban – amely a világ nagy részét jelenti – a vállalatok profitmaximalizálási kényszerének következményeként növekszik a gazdasági hatékonyság, ami közvetetten alapvető meghatározója egy adott közösség gazdasági értelemben vett boldogulásának. Hogy lelki szempontból hasznos-e vagy Istennek tetsző-e a gazdasági hatékonyság keresése és az ennek eredményeként megjelenő közönségi jólét vagy éppen szegénység? Ez a mi beszélgetésünkön messze túlmutató kérdés.

■ BODA ZSUZSA – VITÁLIS JUDIT

Pröhle Gergely, Török Gábor és Giró-Szász András

nek legekleatásabb példája az egyházfinanszírozás kérdése, amely sajátosan rendszerváltás utáni probléma, és az egyházakról alkotott képet sajnos döntően negatívan befolyásolja.

Pröhle Gergely a katolikus egyháznak a közéleti szerepvállalásban tapasztalható, a vatikáni szerződésre alapuló dominanciája kapcsán röviden jellemezte a három történelmi felekezett – a meghatározó szerepre törő katolikus, a karakteresen nemzeti álláspontot képviselő, „kurucosan” markáns református és a mérsékelt, lutheri mértéktartásra törekvő evangélikus egyház – közéleti megjelenését. Kitért az egyházakat érintő, sajátosan magyar politikai polarizációra, arra, hogy a jobboldal természetes politikai szövetségeseinek tekinti az egyházakat (azt hirdetve, hogy egymás céljait szolgálják), baloldali felfogás szerint viszont az egyházaknak nem feladatuk, hogy beleszóljanak az aktuálpolitikai kérdésekbe, saját ügyeikkel kellene foglalkozniuk. A kérdés úgy vetődik fel,

uk – menni. Éppen az egyházak tehetnek meg azt, hogy az értékek mentén világosan körvonalazott álláspontjukat összevetik a kormányzásra készülő pártok programjával, majd a mérlegelés után egyértelmű döntést hoznak. Ezzel szemben azt tapasztaljuk, hogy a közéletben az egyházak nem saját értékeik, hanem aktuális politikai érdekeik szerint nyilvánulnak meg, így eleve lemondanak arról a lehetőségéről, hogy a társadalom szélesebb nyilvánosságával is megismertessék értékeiket, azt, hogy mit képviselnek.

Általános társadalmi értékválság idején az egyházaknak segítséget kell nyújtaniuk az embereknek ahhoz, hogy különbséget tudjanak tenni: értékek vagy érzelmek mentén választják-e meg a politikai prioritásaikat – vette fel a beszélgetés fonalát Giró-Szász András. A pártpolitikai csatározás során a politikai haszonszerzés felülírja az értékeket, az egyházaknak azonban értékekre alapuló identitásukból eredően eleve felelőssé-

Szélrózsza – Kőszeg főterén

Amerre a szél fújt...

► **Soha ennyire nem kapcsolták be a Szélrózsát a szervezők a vendéglátó város vérkeringésébe. Nemcsak a táborból „véletlenszerűen” kiszűrődő hangokat hallhatták a helybeliek, hanem szándékosan is próbálták őket megszólítani a találkozó előkészítők: péntek este Szélrózsára tért alakult a város főtere. A szomszédos szálloda ablakaiból, a kávéházak teraszáról vagy séta közben egy-egy percre megállva sokan lehettek fültanúi a zenés programnak. Ennek az estének, illetve magának a fesztiválnak a fogadtatását térképeztük fel, amikor mikrofon- és lencsevégre kaptuk az „utca emberét” Kőszeg belvárosában.**

Szabó Zoltánné és Neválovits Józsefné

Mindketten vallásosak vagyunk, az evangélikus, illetve a katolikus felekezethez tartozunk. Mivel járunk templomba,

hallottunk a fesztiválról, és örülünk neki, hogy Kőszeg a házigazda. Az evangélikus gyülekezet nagyon készült, a közelmúltban még Ittész püspök úr is itt volt a találkozó előkészítése érdekében.

Tóth Leventéné

A programfűzetüket sikerült átnézni, mert egy panzióban dolgozom, ahol szállást adtunk a találkozó szervezői-

nek. Nem tudom, hogy a helybeliek közül mennyien vehettek részt a rendezvényen. Én nagyon örültem neki, hogy itt vannak, jó dolog, hogy az ország minden tájáról ellátogattak Kőszegre.

Héra István

A Kőszeg főterén található szálloda recepcióján dolgozom. Túl sokat nem hallottam a találkozóóról. A városban rendez-

zett esti programról sem tudunk előre semmit, pedig éppen a hotel előtt állt a színpad. Más szabadtéri rendezvények előtt mindig kapunk plakátot, szórólapot, most semmi információnk nem volt. A hangos zene miatt néhány vendégünk panaszkodott.

Sörös Géza

Néhány napja érkezünk turistaként a városba, a főtéri szállodában lakunk. Nem követtem az ablakunk alatti szabadtéri

programokat, viszont zavart a hangerő. A zene elhallgatása után ráadásul még egy halom fiatal a téren beszélgetett éjszaka nyúlóan. Nem is tudom, hogy miről volt szó a műsorban, nem érdekel a téma, nem vagyunk vallásosak.

Perger Andrea

A belvárosi virágpiacon rendszeresen árulok. Semmit nem tudtam a programról egészen addig, amíg egy vásárlóm

nem elégedetlenkedett, hogy a hangos zene miatt nem tudott pihenni.

Domjánovich Krisztina

Az egyik belvárosi vendéglőben vagyok pultos. Csak annyit tudok, hogy a gyógypedagógiai intézmény területén

van valami ifjúsági program. Kezdetben nem is értettük, hogy miért növekedett meg ennyire a forgalmunk. Az egyik nap reggel hattól éjjel háromig álltam a pulnál. Rengeteg pizzát sütünk, vannak, akik a találkozó helyszínére rendelkeznek tőlünk.

Kovács Péter

Örülök, hogy megtelt fiatalokkal Kőszeg, végre volt valami élet a városban. Nagyon sokan vagytok itt, de határozot-

tan állítom, hogy nagyon kulturáltan viselkedtek. Maradjatok egész évben, vagy gyertek vissza jövőre is!

Rudolf Viktorné

A nyári hónapokat töltöm Kőszegen, nem messze a gyógypedagógiai iskolától van egy kis házuk. Találkoztam néhány

plakáttal, onnan tudtam, hogy egyházi találkozó van a városban. Hiányoltam viszont a szórólapokat és a részletes információkat. Talán még el is mentem volna néhány érdekes programra, érdekeltek volna például *Varó Dániel* gondolatai, de azt se tudtam, hogy külső emberek részt vehetnek-e a rendezvényen. Katolikus vagyok, és ezért örültem, amikor reggelente eljutott hozzám egy-egy szófószlány a találkozón kihangosított imádságokból.

■ L. J. Cs.

Lovagias segítők

Nemzetközi csapat állt készenlétben a Szélrózsára teljes ideje alatt. A Johannita Segítőszolgálat tagjai Budapestről, Szombathelyről és a németországi Bad Schussenriedből érkeztek, hogy ellássák a sérülteket, és más módon is segítsék a találkozó szervezőit. Az *Evangélikus Életnek* Birinyi János, a csoport segítőtje nyilatkozott.

– A Johannita Segítőszolgálat lényegében a Johannita Lovagrend egyik ága. Széles körű a tevékenységünk: a készenléti szolgálat mellett például fogyatékkal élőknek segítünk, nyaranta táborokat szervezünk. Itt a Szélrózsán sem csak elsősegélyt nyújtunk, hanem ha kell, a szervezésben, a technikai feltételek megteremtésében is segítünk, például a rendezvény sátrainak felállításakor. Az evangélikus ifjúsági találkozó egyfajta

referenciaként szolgál, a jövőben ugyanis szeretnénk minél több hasonló, nagyobb rendezvény biztosításában közreműködni.

FOTO: BOTTA DÉNES

– Mekkora csapattal érkeztek?

– Húszfős személyzettel jöttünk Kőszegre. Kétóránként váltjuk egymást. Legalább hárman járőrözünk, és a sátorban is legalább négy ember készenlétben van. A beosztást úgy készítettük el, hogy a különböző anyanyelvű segítők között mindig legyen, aki tud tolmácsolni.

– Milyen problémákkal keresték meg eddig Önöket?

– Viszonylag több kisebb sérüléssel fordultak hozzánk: ficamokat, rándulásokat, vágott sebeket láttunk el. A legjelentősebb esetünk egy cukorbeteg fesztiválózó ellátása volt: hozzá orvost is hívtunk, mert inzulinra volt szüksége. Egyébként csendben, békésen zajlott le az evangélikus fiatalok találkozója.

■ –ő–ő–A

Végiggurulva, azaz végig gurulva a Szélrózsán

► **A Magyarországi Evangélikus Ifjúsági Szövetség (Mevisz) mozgáskorlátozottakkal foglalkozó Bárka szakcsoportja minden alkalommal teljes erőbedobással vesz részt a Szélrózsán. Idén Kőszegnek mutatta meg, milyen vidámságban, harmóniában tudnak együtt fesztiválolni mozgássérültek és egészséges fiatalok. A fesztivál zászlaja is prezentálja a tényt: az egyik árnyalék egy kislány, aki egy tolokocsis ember mellett áll, s megérinti.**

tolókocsit! Szia, tolokocsit!”, miközben körülfutják a szomszédos ebédasztalt, ahol két tolokocsis lány étkezik...

Büszkeséget építő, gyarapodást remélő csapatmunka

A *Lehetőségek piacán*, a Mevisz-sátorban ismerkedhetett az érdeklődő a Bárka tevékenységével. Prospektusokat, pólokot, könyveket, matricákat vásárolhatott, ezzel támogatva a szervezetet. A bárkások felosztották egymást közt, melyik pár mikor ügyel, így a sátor valóban csapatmunkával működött.

Pénteken éjjel az egyik sátorban a meviszesek is tartottak áhítatot. Isten igéi, versek, saját gondolatok hangzottak el. Aki nehezen beszélt, annak szavait társa „tolmácsolta”, akár a visszhang.

Büszkeség töltötte el szívünket, mikor láttuk, hogy a látogatók vásároltak egy-egy pólot, olvasták a kiadványainkat. Akikben pedig tovább fokozódott a kíváncsiság, az elment a közeli öregek otthonába megnézni *Solymos Tamás* és *Tekus András* szeptemberig látható fotókiállítását a mozgássérülttáborokról és -passió-

kű résztvevő lehessen egy mozgássérült is. Hogy e szándék mennyiben valósulhat meg, annak a terület, az épület adta lehetőségek szabnak határt.

A helyszín ezúttal egy hatalmas park volt, öreg fák nyújtottak árnyékot a táborozóknak. Külön sátorozóhelyet alakítottak ki a bevállalásabb mozgássérültek számára, mivel a sátorozásra alkalmas többi területet ők nem tudták volna megközelíteni. A Mevisz-Bárka két tornatermet kapott, külön zuhanyzókkal, mosdókkal, mert az emeletre nem volt egyszerű feljutni (a lift körüli bonyodalmakról majd lentebb...). Emellett a másik épületben képtelenség volt függőlegesen mozogni az emeletek közt – lift híján. Emiatt a mozgássérülteknek némely programról le is kellett mondaniuk. Vízszintesen azért lehetett, mivel a hátsó bejáratnál rámpa – igaz, igen ijesztő, meredek – vezetett fel a díszterembe. A biztonságot adó, erős, segítő kezek láttán azonban a félelem is megadja magát...

Nos, a lift... Miért kell kulccsal kinyitni a földszinten lévő kis dobozt, hogy kivessünk belőle egy kulcsot, amellyel hívhatjuk a liftet; majd visszahelyez-

FOTO: LUKÁCS GÁBI

Jómagam is a toloszékeselek (pontosabban: elektromos kerekesszékesek) csoportját képviselem, ezért személyes tapasztalatból jelenthetem ki: a Szélrózsán nincsen kiszolgáltatottság, nincsenek ledöbbszögelt arcok, botránkozó szemek; s a közöny leghalványabb jele sem érzékelhető. Ellenben a kisgyermek vakcsoportban jókedvűen mondogatják: „Szia,

ról. Ez a büszkeség pedig tovább nőtt bennünk, mikor ellátogattak áhítatunkra, megálltak, s helyet foglaltak...

Kulcsok a megoldáshoz

A Szélrózsára szervezőinek nagy figyelmet kell fordítaniuk az akadálymentesítésre; arra, hogy a találkozón teljes érté-

nünk a kulcsot a dobozba visszazárni a kezünkben lévő kulccsal? És ebből a kulcsból miért van csak hét darab, a dobozos kulcsból pedig kettő? (A kettőből az egyik a harmadik emeleti KIE-kávéháznál volt fellelhető.) A válasz nyilván nem az, hogy a lépcsőzés erősíti a segítőt... Egyszer volt, kulcs nem volt. Hát lemaradtunk az éjjeli esti meséről... De sebjaj! Csatlakozott hozzánk, majd szolidaritást vállalt velünk egy barát, s improvizált nekünk egy mesét! Végül már nem is akartunk felmenni.

Elvegyülünk, s mégis kitűnünk. Nincs semmiféle *diszkrimináció*, de van egy kis *szegregáció* azért, hogy legyen *integráció*. Kérdésként feltehetjük a Szélrózsára ideimottóját: *Hol a határ?* Hol a határ e három fogalom között?

A határ nem mindig limitál. A határ segíthet átjutni az egyikből a másikba, hogy aztán eljussunk a harmadikhoz. Ez a fajta határ a Szélrózsán részt vevő, velünk együtt fesztiválózó emberekben van, akik képesek átlépni saját határaikat és hozzánk kapcsolódni. Egy önállóan kitalált, „paródias” mese is elég hozzá...

■ TÓNAY MARIANNA

AHOL JÓ BESZÉLGETNI

KIE-kávéház

Van-e, ki e nevet (a Szélrózsan) nem ismeri?

► Amint megtekintettük a kávéházi árlapot, láttuk, hogy igen alacsony árrel dolgoznak. Rögtön gyanút fogtunk, hogy ez nem egy hétköznapi vendéglátó-ipari egység. Miután a kötényben szorgoskodó fiatalok a pultnál kiadták a reggeli kávékat, már biztosan tudtuk, hogy nem egy profitorientált alvállalkozó által üzemeltetett kávéházban járunk.

Az asztalon színes terítők és mécsesek, a falon vidám fényképek, a pulton málnaszörp, limonádé, répa és Túró Rudi. Ha úgy volt kedvünk, kikölcsönöztünk egy társasjátékot, mellyel elüthettük az időt. Az asztalokon napról napra újabb elgondolkodtató kérdések vártak, de volt, aki rajzolt vagy gitározott.

Kíváncsiak voltak az odalátogatókra, megkérdezték a véleményünket, és az asztalok fölé belógatott „vendéglátó-nyelvekbe” várták sorainkat. Naponta újabb kérdésekre válaszolhattunk egy-egy babszemmellel, melyet a bejáratnál elhelyezett „igen”, illetve „nem” feliratú üvegbe kellett dobunk.

Nincsen Szélrózsa KIE-kávéház nélkül, nincsen kávéház KIE nélkül. Ugyan-

is az itt dolgozó mosolygós fiatalok a Keresztény Ifjúsági Egyesület (KIE) tagjai, a falon látható fotók és ismertető elárulják, hogy az ő valódi céljuk nem a minél gyorsabb kiszolgálás, hanem hogy a betérőket olyan közösségbe gyűjtsék, ahol meghallgatják, elfogadják őket, és ahol Isten szavát hallják. A kávéház csupán egy a tevékenységeik közül, az egyesület munkája igen sokrétű: bibliaóra, gitároztatás, alkotóköri, sportversenyek, csendesnapok, kirándulások, táborok szervezése – és még sorolhatnám.

A KIE-kávéháznak a Szélrózsaával történő „eljegyzése” a kismarosi fesztivállal kezdődött: első alkalommal itt kérték meg a KIE-t, hogy ilyen formában vállaljon szolgálatot. Azóta töretlen lelkes-

déssel vesznek részt a találkozók, folyamatosan megújuló munkatársi körrel.

– Idén új nemzedék vette kézbe a kávéház szervezését – mondja Lupták Sára, a kávéház főmunkatársa. – Nagyon jó csapatunk van, akikkel már a nulladik napon megérkeztünk, hogy mindent megfelelően elő tudjunk készíteni. Minden napot közös igelvasással és imádsággal kezdünk, majd együtt reggelizünk. Egy-egy munkatárs naponta három órát dolgozik.

Nagy öröm, hogy minden évben erdélyi IKE-ek – Ifjúsági Keresztény Egyesület – is jönnek segíteni. Idén a nagyterem közelsége miatt sajnos nem tudtunk túl sok saját programot szervezni, de azért Jánosa Eszter zenés irodalmi estjének, Lupták György finnországi beszámolójának és Gregersen-Labossa György KIE-s áhítatának helyet adtunk.

A KIE-kávéházban kezdtem és fejeztem be minden napomat. Itt valahogy jobban ízlett a kávé és a beszélgetés, hangulatos fényei szép emlékképként rögzültek bennem.

■ Sz. Á.

A Szélrózsa lelkesége

Van-e a Szélrózsa találkozóinak lelkesége? Ha igen, akkor milyen? Nevezhetjük-e például speciálisan evangélikusnak? Ha nem, akkor miért nem? Egyáltalán: kellene-e, hogy legyen sajátos spirituális töltése a fesztiválnak?

Az elmúlt hét során több emberrel beszélgettem erről a témáról, arról, hogy milyenek a programok e szempontból. A válaszokban leggyakrabban a „vegyes” szó fordult elő. Vagyis: vannak jó, tartalmas, lelkiileg gazdagító programok a Szélrózsan, és – sokszor ezekkel egyidejűleg – vannak olyanok, amelyek felzárkóznak vagy haszontalanok, vagy csak a szórakozást szolgálják.

Van, aki kifogásolja ezt a sokszínűséget, mert lehetőséget ad arra, hogy az ember kikerüljön minden komolyabb témával – Istennel, a hit dolgaival – való találkozással, konfrontációval. Van, aki örül a változatosságnak, mert így mindenki olyan programot állíthat össze magának, amely a személyiségének, érdeklődésének, lelkiállapotának a legjobban megfelel. Lehetőséges-e egyensúly a két-féle hozzáállás között?

Kérdés persze, hogy ki mit tekint a Szélrózsa tulajdonképpeni céljának. A lelki növekedés és épülés elősegítését? A kegyességi irányzatok sokféleségének tükrözését? Az evangélikus kultúra bemutatását és népszerűsítését? A közösség megélését? A találkozást, a kikapcsolódást, a pihenést és lehetőséget? Valószínűleg mindezt együtt tekinthetjük célnak, jóllehet a spirituális töltetkezésre látszólag csupán néhány konkrét rendezvénytípus ad esélyt.

Az úgynevezett „lelki alkalmakat” már a programfüzet alapján sokan azonnal meg tudják nevezni: reggeli és esti áhítatok, a csendesítők szervezett összejövetelek és így tovább. Utóbb azonban ide lehetne sorolni néhány előadást és fórumbeszélgetést is.

A kérdés azonban talán nem is az, hogy elég-e ennyi. Minden esetben sokkal inkább az, hogy a találkozót – már az előkészítéstől elkezdve – áthatja-e a Lélek.

A kérdést megválaszolni mindenki csak magának tudja, de legyen szabad utalnom a záró istentisztelet központi gondolatára, amely talán irányt mutathat abban, mi lenne igazából az országos evangélikus ifjúsági találkozó célja. Jó lenne mindig annak átélésére törekedni, amit ezen a felemelő istentiszteleten az óltérítői színei – a narancs, a kék, a sárga és a lila – kifejeztek: az erőt, a mélységet, az életet adó Világosság jelenlétét és a bűnbánatot. Ha számunkra ez megvalósult, akkor a Szélrózsa a lelkünknek bizonyosan jót tett.

■ A. M.

Nikodémusok órája

Eszmecsere életkérdésekről

Az éjszakai beszélgetéseknek mindig különleges hangulatuk van. Nem kell már sehova sem rohanni, minden aznap program véget ért. A fáradtságot legyűri a kíváncsiság. Kíváncsiság életünket érintő fontos kérdésekre és válaszokra, valamint kíváncsiság a másik emberre, az ő véleményére és bölcsességére, másfajta nézőpontjára és a diszkusszióból megszülető tanulságokra.

A Szélrózsa találkozó minden éjszakáján – amikor már minden más program véget ért – összegyűltek fiatalok, hogy olyan kérdésekre keressék a választ, mint például: Igaz-e, hogy jobb adni, mint kapni? Hol a határ egyedüllet és magány között? Miért engedi Isten a szenvedést? Kell-e imádkozni? Mi a különbség egy „jó ember” és egy keresztény ember között? Milyen a jó párkapcsolat?

Felemelő élmény volt mindegyik éjszaka egy-egy kérdés mentén elgondolkodni és rácsodálkozni arra a sokszínű gazdagságra, amely élénk táruult, miközben minden résztvevő elmondta a véleményét a kiválasztott témával kapcsolatban. Miután meghallgattuk egymás vélekedését, sor került az „igazi” beszélgetésre, érkeztek az egymáshoz intézett kérdések, ellenvélemények, vagy az egyetértés kifejezése, a valódi közös gondolkodás következett.

Napjainkban gyakran átéljük azt, hogy nem szakértői állásfoglalásokra, ex cathedra kijelentésekre vagy erkölcszo-

lógiai fejtegetésekre van szükségünk, hanem egymás bölcsességére és beszélgetésre. Arra, hogy megosszuk egymással élettapasztalatunkat – mindazt, amit Isten tanított nekünk eddigi életünkön, családjunkon, barátainkon, a Biblián és igehirdetéseken keresztül.

Nagy élmény volt megtapasztalni, hogy milyen élénk, pergős, hajnalig tartó diszkusszió alakult ki a jó párkapcsolat és házasság témájában. Versidézetek, képek, saját élmények elmondása segített minket abban, hogy megosszuk egymással gondolatainkat. Böven előkerültek rázós és provokatív kérdések is, melyekről volt lehetőségünk együtt gondolkodni, és válaszokat kereshettünk rájuk.

A másik nagyon izgalmas beszélgetés az „Igaz-e, hogy jobb adni, mint kapni?” kérdéssel kapcsolatban alakult ki. Pró és kontra érvek, irodalmi képek, anyagi és lelki adok-kapok élmények és az izgalmas beszélgetés után az egyik résztvevő így foglalta össze, hogy mit jelentett számára az aznap esti beszélgetés: „Én azért jöttem, hogy kapjak – és kaptam. Köszönöm.”

Ugy gondolom, hogy ez a mondat sokunk élményét kifejezi – és nemcsak aznap este, hanem a Nikodémusok óráján elhangzó valamennyi éjszakai beszélgetésre vonatkoztatva is. Valóban sokat tanultunk és kaptunk egymástól, és egymást lelkiileg gazdagító beszélgetéseken lehetett részünk. Köszönjük!

■ GÖMBÖCZ ELVIRA

Részlet Gáncs Péter püspök zárszavából:

„Ha hiszitek, ha nem, a Szélrózsan kívül, a Szélrózsa határain túl is van élet. Ha pedig úgy tapasztaltátok, hogy nincs, akkor ezután lehet, ha innen visztek belőle. Ez egy olyan hely, ahonnan vámmentesen minden kihívható – spirituális alapon gondolom –: jókedv, öröm, kreativitás, közösségi élmény, és hadd ne soroljam. Vigyétek, nagyon kérem, vigyétek, és éljétek át, hogy a határ túlsó felén is van élet, hisz ugyanaz a határtalanul szerető Isten ott is az Úr, aki itt minket annyiféle ajándékkal elhalmozott. És olyan nagyszerű munkatársai voltak, akik valóban pazarló bőséggel adták tovább azt, amit ők is kaptak. Most körülbelül kétszáz nevet kellene felsorolnom – ha ezt megteszem, akkor lekésíték a Szélrózsa-különvonatot. Így engedjétek meg, hogy csak – ahogy közhelyesen szokták mondani – a jéghegy csúcsát említsem, a „tízeket”, akiknek a nevét ott találjátok a programfüzetben. És én most szándékosan csak a keresztneveket mondom, mert így nagyon sokan érezhetik, hogy nekik is köszönöm.”

Köszönöm, Gábor! És Gáborok. Nagyon köszönöm, Csaba! És Csabák. És tovább egy lendülettel mondom a többi: Zsoltok, Péterek, Balázások, Tamások, Orsik, Viktorok, Zsófik és Mártik. Köszönjük, hogy valóban éjt nappallá téve dolgoztatok értünk, hogy nehéz legyen innen továbbmennünk. És jó, ha tudjátok, hogy ha ti nem is pihentetek, sokak számára ez volt az igazi nyaralás, igazi kikapcsolódás. Sokan már azt várják, mikor lesz legközelebb ilyen.

Két év, ha Isten éltet minket.

És hogy hol találkozunk legközelebb, az részben tőletek is függ, lehet javaslatot tenni a következő Szélrózsa helyszínére. (...) Addig pedig mivel is fejlehetném be mással, mint a *Határ menti meditációk* címmel e találkozóra megjelent Szélrózsa-breviárium záróimádságával.”

Őrizz az úton

magunkkal visszük az áldást, szereteted csöndes érintését magunkkal visszük találkozások emlékéit a sátraink fölött hunyorgó csillagokat magunkkal visszük a hegyek ölelését s azt a dalt a Határtalanról magunkkal visszük az élet színeit és fényeit a szelet és a harangkondulást magunkkal visszük a kitarult kapukat a felnyílt sorompókat, a széles horizontot magunkkal visszük egymás tekintetét az iskolát a határon s a park hallgatag fáit magunkkal visszük az áldást s az erőt a holnapok világába most hát boríts be minket, Istenünk, reményruhába őrizz az úton, és taníts szeretetedből szeretni legyen életünk a halálból életre támadás példázatává és minden értelmet meghaladó békeséged amely

mélyebb kétségeinknél erősebb hitünknel határtalanabb reménységünknel

őrizze meg szívünket bátor bizalommal gondolatainkat őszinte nyitottsággal tetteinket igaz mozdulatokban

életünket, egész valónkat Krisztus Jézusban az értünk jött Kegyelemben

(VARGA GYÖNGYI)

FOTO: LUKÁCS GÁBOR

Baranyayné Rohn Erzsébet helyi lelkész és Smidéliusz Gábor „Szélrózsa-anya” úrvacsorát oszt a találkozó záró istentiszteletén

Meggyóonom: nem gyóntam

Nagyon vártam a vasárnapot, a rendhagyóknak ígérkező záró istentiszteletet mint a találkozó csúcspontját. Vártam a színek változatosságát, a napraforgó mosolyát, a közös éneklés örömeit, a bűnbánat csendjét, a feloldozáskor érezhető szabadságérzést és mindenekelőtt a Jézussal való találkozás lehetőségét.

A programfüzetben kilenc órára meghirdetett úrvacsorai felkészítőre negyedórás késéssel érkeztem. Néhányan már a nagyszínpad előtt énekeltek, de a résztvevők jelentős része még vagy a reggelizőasztalnál ült, vagy éppen sátrat bontott, és a táskájába pakolta a holmiját. A felkészítőt vezető lelkész az énekek között meditációkat olvasott. A tévéek még a kamerát szerelték, a helyszínt szemlélték, közben pedig jöttek-mentek az emberek: fiatalok és idősebbek, civilek és lelkészek. Aztán egy felolvasott szövegrész végén azt vettem észre, hogy lényegében egy gyónó imádság hangzott el. Mire felfogtam, hogy mi történik, már hirtelen szólt is a feloldozás. A mellettem állónak még megjegyeztem: lényegében ez gyónás volt, de majd méltó körülmények között, megfelelő elcsendesedés után, az istentiszteleten megvalom bűneimet.

Nem sokkal ezután megkaptam az istentisztelet rendjét, melynek címe alatt ez szerepelt zárójelben: „Az istentiszteletet úrvacsorai előkészítő előzte meg, gyónással és feloldozással.” Gyorsan végiglapoztam a füzetet, hátha mégis találok gyónást az istentisztelet liturgiájában. Végül csalódnom kellett: a gyónás zárójelbe került.

Tíz óraker, a kezdőének alatt szembesültem igazán a problémával: gyónás nélkül úrvacsorázhatom-e? Helyes-e, ha bűneim megvallása és feloldozás nélkül részesülök a szentségben? És ha még nem is zárja ki kőbe vésett teológiai

tétel, méltónak találok-e magamat arra, hogy e számomra fontos cselekmény nélkül vegyem magamhoz Krisztus testét és véréit? A mellettem álló kedves ismerős próbált segíteni, felajánlotta, hogy keres egy lelkészt egy személyes beszélgetésre, én azonban az istentisztelet kezdete után már nem szívesen zavartam senkit.

Bizonyára én is hibáztam: nem mentem oda időben az úrvacsorai felkészítőre. Ugyanakkor nem hallgathatom el, hogy a programban korábban sehol nem szerepelt, hogy ott kerül sor a gyónó liturgiára is. A felkészítőt vezető lelkész pedig sajnos nem érezte annak a súlyát, hogy csupán a résztvevők tíz százaléka volt jelen, amikor a bűnvallás liturgiája zajlott, és ők is csak testben, mert a körülmények nem voltak megfelelőek az elcsendesedéshez. Előző nap a kőszegi templom aytaján is láttam a hirdetőt: vasárnap a templomban nincs istentisztelet, de mindenkit várnak 10 órára a találkozó helyszínére. Vagyis a kőszegiek, akik szép számban jelen voltak a záróalkalmon – ugyanakkor a felkészítőtől nem értesültek – biztosan gyónás nélkül éltek a szentséggel...

Egy órán keresztül gondolkodtam, őrlődtem, ezért a kétségtelenül látványos és nagyon jól előkészített istentisztelet elsősorban emiatt került be maradandó emlékeim közé. Később egy instrumentális zeneszám alatt csendben, magamban „pótoltam” az imádságot: „Vallom előtted, szent és igaz Isten, hogy vétkeztem ellened és embertársaim ellen...” Aztán pedig beálltam a sorba azok közé, akiknek a döntő többsége csak 10 órára ért a színpadhoz. Nem tudom, jól tettem-e, hogy az úrvacsorai közönség utáni vágyam volt erősebb.

Uram! Várom a feloldozást.

■ JENŐ

HETI ÚTRAVALÓ

Boldog az a nemzet, amelynek Istene az Úr, az a nép, amelyet örökségül választott. (Zsolt 33,12)

Szentháromság ünnepe után a 10. héten az Útmutató reggeli és heti igéi figyelmeztetnek, hogy az Úr választott népének a tragédiájában is ismerjük fel, amit Isten Krisztusban tett értünk. Jézus szeretett minket; önmagát adta értünk, helyettünk, miattunk áldozatul! Bármely népből valók is csak úgy lehetnek Isten gyermekei, ha hit által megigazulnak. A Jeruzsálem elpusztulásáról való megemlékezés Keresztelő János és Jézus azonos felszólítását juttatja eszünkbe: „Térjétek meg, mert elközélt a mennyek országa!” (Mt 3,2; 4,17) Az egyház ez ősi bűnbánati napján felidőzzük: 70. augusztus 10-én Titus római hadvezér csapatai elfoglalva a várost mindent földig romboltak. De „az Úr akarta, hogy lerombolják Sion várát, feldúlta hajlékát, lerombolta ünneplése helyét” (Jsr 1,28.6; Lk). Kérjük: „Tégy jól a te egyházzal, / Ki téged szolgál igazsággal!” (GyLK 711,3) Beteljesedett, ami megíratott, mert a választott nép nem tartotta meg Isten nagy parancsolatát: „Halljad, Izráel, az Úr, a mi Istenünk, egy Úr, és szeresd az Urat...” „Szeresd felebarátodat...” (Mk 12,29–30,31) Ezért nagy Pál fájdalma népe miatt, és megállapítja: „...nem a testi származás szerinti utódok az Isten gyermekei, hanem az ígéret gyermekei számítanak az ő utódainak.” S Isten szabad kegyelme így érvényesül: „Könyörülök, akin könyörülök, és irgalmazok, akinek irgalmazok.” (Róm 9,8,15) Ő nem vetette el Izráelt; elesésük üdvösség a pogányoknak. „Így tehát most is van maradék a kegyelmi kiválasztás szerint...” (Róm 11,5) Jézus megjövendölte a templom és a város sorsát: „Amikor pedig látjátok, hogy Jeruzsálemet hadseregek kerítik be, akkor tudjátok meg, hogy elközélt annak a pusztulása.” (Lk 21,20) Ezt mondta a samáriai asszonynak: „Hígy nekem, asszony, hogy eljön az óra, amikor nem is ezen a hegyen, nem is Jeruzsálemben imádjátok az Atyát.” (Jn 4,21) Azóta lélekben és igazságban kell nekünk is öt imádnunk! Mi szelíd olajfaként is ismerhetjük Urunkat, így mély értelmet nyernek Pál szavai. Isten a zsidókból s pogányokból elhívott népét egyaránt üdvözíteni fogja; ha te „a természet rendje ellenére beoltattál a szelíd olajfába, akkor azok a természetes ágak mennyivel inkább be fognak oltatni saját olajfájukba!” (Róm 11,24) A Golgotára vezető útnál mondta a zöldellő olajfa, az elutasított Messiás: „Jeruzsálem leányai, ne engem sirassatok, hanem magatokat és gyermekeiteket sirassatok; mert jönnek majd olyan napok...” (Lk 23,28–29) Luther szerint: „Mikor bűneink miatt sírnunk kellene – nevetünk; mikor pedig szívből ujjongunk kellene, hogy Krisztus értünk meghalt, s nekünk örök életet szerzett – akkor sírunk.” Mózes a törvény megtartására inti népét a bekövetkező szét-szórásban is: „De ha keresni fogod ott az Urat, a te Istenedet, megtalálod, ha teljes szívvel, lélekkel keresed. Ha (...) megtérsz Istenedhez (...), nem hagy elpusztulni.” (5Móz 4,29–31) Ezért: „Tisztítsd meg szíved, Jeruzsálem népe...” (EÉ 460,1)

■ GARAI ANDRÁS

HIRDETÉS

Pályázat

A Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület elnöksége pályázatot ír ki lutheri teológiai örökségünk jobb megismertetése érdekében. A pályázónak legalább 30–35 oldal (közülből 60 ezer karakter) terjedelemben kell elkészítenie dolgozatát „Was Christum Treibt” – Luther bibliaértelmezése címmel. A pályázat nyitott. A jelíró dolgozatokat 2 példányban és CD lemezen a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület Püspöki Hivatalához kell beküldeni: 9001 Győr, Pf. 1639. A dolgozat postára adásának határideje: 2008. december 15. Eredményhirdetés az egyházkerületi napon, 2009. február 28-án lesz. Az első díj 100 ezer, a második 60 ezer, a harmadik 40 ezer Ft. (A pályadíjak nettó összeget jelentenek.)

A Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület elnöksége

ISTENTISZTELETI REND / 2008. július 27.

Szentháromság ünnepe után 10. vasárnap. Liturgikus szín: zöld.

Lekció: Lk 19,41–48; 2Móz 19,1–6(7). Alapige: 1Kor 12,1–11. Énekek: 460., 323.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Bence Imre; de. 10. (német, úrv.) Andreas Wellmer; de. 11. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; du. 6. Balogh Éva; **II., Húvösvölgyi út 193., Fébé** de. 10. Herzog Csaba; **II., Modori u. 6.** de. 3/4 II. Sztójánovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Gyekiczky János; **Csillaghegy–Békásmegyér, III., Mező u. 12.** de. 10. Donáth László; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. Hokker Zsolt; **Újpest, IV., Lebütök M. u. 36–38.** de. 10. Kendeh K. Péter; **V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Vincze Katalin; de. 11. (úrv.) dr. Bácskai Károly; du. 6. Cselovszky Ferenc; **VII., Városligeti fasor 17.** de. 11. (úrv.) Szántó Enikő; **VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. Kertész Géza; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák) Gulácsiné Fabulya Hilda; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. Kertész Géza; **VIII., Bláthy Ottó u. 10. (Betánia Szeretetszolgálat)** de. 9. Benkőczy Péter; **IX., Gát utcai római katolikus templom** de. 11. (úrv.) Koczor Tamás; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. fél 11. Benkőczy Péter; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) Győri Tamás; de. 11. (úrv.) Győri Tamás; du. 6. dr. Joób Máté; **XI., Németsvölgyi út 138.** de. 9. dr. Joób Máté; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Keczkó Pál; **XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. Tóth-Szöllös Mihály; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv.) Tamásy Tamás; **XIV., Gyarmat u. 14.** de. fél 10. Tamásy Tamás; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Szabó B. András; **Rákospalota, XV., Régi Főti út 75. (nagytemplom)** de. 10. Bátorvicsky Gábor; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. Vladika Zsófia; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél 11. Blatniczky János; **Mátyásföld, XVI., Prodam u. 24.** de. 9. Blatniczky János; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. Eszlényi Ákos; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. Eszlényi Ákos; **Rákoscaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. Kósa László; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. Kósa László; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. Győri Gábor; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. Győri Gábor; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. Széll Bulcsú; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. Zólyomi Máttyás; **Budafoke, XXII., Játék u. 16.** de. 10. Solyomár Gábor; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. Endreffy Géza; **Pilisvörösvár (református templom)** du. 2. Donáth László; **Názáret-templom, Mátraszentimre-Bagolyirtás** de. 11.

ISTENTISZTELETI REND / 2008. július 27. – Balaton

Alsődörgöcse de. 11.; **Balatonakali** du. 2.; **Balatonaliga (Club Aliga területén levő református templom)** du. 6.; **Balatonalmádi (Bajcsy-Zs. u. 5.)** du. 4.; **Balatonboglár** de. 11.; **Balatonfenyves (református templom)** du. 6.; **Balatonföldvár (városháza)** du. 2.; **Balatonfüred** de. 9.; **Balatonszárszó (evangelikus templom)** de. fél 9.; **Balatonszárszó (evangelikus üdülő)** de. 9.; **Balatonszemes** de. fél 10.; **Balatonszepc** de. 9.; **Hévíz** du. fél 5.; **Keszthely** de. fél 11.; **Kőtcse** de. 10.; **Kővágóörs** de. fél 12.; **Mencshely** de. 11.; **Nagyvázsony** du. 2.; **Révfölöp** de. 10.; **Siófok** de. 10.; **Szentantalfa** de. háromnegyed 10.; **Tapolca** de. fél 9.; **Veszprém** de. 10.; **Zánka** de. fél 9.

NÉMET NYELVŰ ISTENTISZTELETEK

Balatonboglár de. fél 10.; **Hévíz** de. fél 10. **Siófok (kápolna)** de. fél 10.

■ Összeállította: VITÁLIS JUDIT

10 PONT – MEGÚJULÓ EGYHÁZAK, GYÜLEKEZETEK JELLEMZŐI

4. A lelkészképzés egészséges, biblikus, evangéliumi és missziói tartalmú. Ahol a teológiai képzés erre nem képes, illetve nem hajlandó, alternatívaként létrejönnek felekezeti vagy felekezeti közötti evangéliumi szemléletű teológiák vagy bibliaiskolák.

A Verasztó János egyházkerületi missziói lelkész (jobbra) vezette Vekker együttes a kőszegi főtér színpadán a Szelőrsa találkozón

Olvasói hozzászólás

Szeverényi János vitaindító írásának címe – *Megtérsz vagy meghalsz – korrekt.* Az országos missziói lelkész nem azt írja, hogy „térj meg vagy halj meg”. Egy valós tényt említ, hogy mi a Megváltó nélküli élet veszélye. Erről eszembe jut nagyon szeretett és tisztelt apósom, néhai idősebb Győri János esete.

A negyvenes évek végén Fóton volt egy konferencia. Az esti alkalom végén odament hozzá egy modern kinézetű asszony, és azt mondta neki: „Ne ijessz meg, mert meghalsz – korrekt. Az országos missziói lelkész nem azt írja, hogy „térj meg vagy halj meg”. Egy valós tényt említ, hogy mi a Megváltó nélküli élet veszélye. Erről eszembe jut nagyon szeretett és tisztelt apósom, néhai idősebb Győri János esete.

A „megtérsz vagy meghalsz” vita téves irányba, zsákutcába halad. Nem lett volna szabad fönnakadni a szerző komoly, segítőkész szavain, hanem el kellene gondolkodnunk egyházunk állapotán és helyzetén. Az Úr ügye mindvégig megáll ebben a világban („Az ég és a föld elmúlik, de az én beszédeim nem múlnak el” – Mt 24,35), de nem biztos, hogy egy megnevezett egyházban.

A helyzet olyan, mint egy vonat, amely a lejtőn lefelé halad. Beszállhatnak a vezetésébe jóakarattal emberek, de bármilyen odaadással munkálkodnak is, a vonat tovább rohog. Vegyük észre, hogy valami fontosat változtatni kellene. Megállítani az eddigieket és új vágyakra terelni a vonatot. Paradigmaváltásra van szükség egyházunknak. A tanítás, az erkölcs, a lelkészképzés, a gyülekezetek, az anyagi területén. Még nincs késő. Szeverényi János meg próbálta állítani a vonatot. Válsuk át együtt a váltót fölfelé vezető sínekre! Ebben legyünk egymás testvérei, és ne egymás ellen dolgozzunk, hanem egyedül az Úrért és a ránk bízott lelkekért!

SZÉLL BULCSÚ lelkész (Budapest-Kispest)

Szeverényi János pontjaihoz (EvÉlet, május 25-i szám) olvasóink véleményét is várjuk. A hatodik ponthoz – „6. A missziót a falakon kívül is gyakorolják számtalan formában, nemcsak a hagyományos módon” – július 31-ig tudjuk fogadni a hozzászólásokat, melyek közül a legérdekesebbeket lapunkban is közöljük.

Misszionárius lelkészek képzése – levett saruval

Milyen lelkészképzésre van szükségünk a mai magyar helyzetben ahhoz, hogy megfeleljünk a missziói parancsban (Mt 28,18–20) kapott mandátumnak?

A válasz egyértelmű: a Magyarországi Evangélikus Egyház lelkészképzése akkor felel meg a bibliai elveknek és a mai helyzetből fakadó kihívásoknak, ha egészségesen biblikus, vagyis a teljes Szentírás és a hitvallási iratok tanításának megfelelő, evangéliumi, missziói tartalmú, lelkiéletű és szellemiségű. (Luther az evangélikus kifejezésen evangéliumit értett, nem pedig evangélikust.)

Agendánkban ezt olvassuk a lelkészi szolgálatról: „Mivel különbség van a lelki ajándékok és szolgálatok között, és Isten Szentlelke nem mindenkit rendelt apostollá, tanítónak vagy lelképásztorná (1Kor 12,4–6,29; Róm 12,4–8), az apostolok és utódaik különös gondallal választották ki azokat, akiket a teremtő Isten és a Szentlelek alkalmassá tett az apostoli szolgálat folytatására (1Tim 3,1–7; 5,22; Tit 1,1–9). Ezeket maguk mellé vették, felkészítették a szolgálatra...”

A lelkészképzésben a fentiek alapján döntő fontosságú az elhívás, a felvételi, a képzés és a tanárok személye. Gyülekezeti szolgálatra – a mai helyzetben különösen is – misszionárius lelkészeket szabad képezni. Ez feltételezi a jelentkező Istentől kapott elhívását. Aki ebben bizonytalan, ne kísérletezzen saját és mások hitével, életével.

A felvételi szempontoknál is csak ez lehet a döntő kritérium. A misszió mezején csak Istentől elhívott, a Szentlelektől vezetett tanítvány töltheti be hivatását, de neki is számtalan nehézséggel, próbával, kísérettel, támadással kell szembenéznie. Mi lesz azzal, akinek hiányzik életéből a lényeg, az isteni erőforrás és vezetés?

Világosan el kell választani egymástól a gyülekezeti lelkészi szolgálatra való felkészítést az általános teológiai képzéstől. Teológiát bárki tanulhat, érdeklődő, tudását gyarapítani szándékozó, még az ateista is, de a lelkészi szolgálatra való felkészítést egyedi és speciális.

Kik készíthetik fel a jövő lelkészeit? Misszionáriust csak misszionárius tud képezni.

A misszióban való gyakorlat után és közben lehet másokat is tanítani, nevelni a misszióra. Minden tárgy (Őszövétség, Újszövetség, egyháztörténet, rendszeres és gyakorlati teológia, nyelvek...) Jézus Krisztus személyén és tanításán tájékozódva szükséges oktatni, „levett saruval”. Fülöp az őszövétségi Ézsaiás könyve alapján, „az Írásnak ebből a helyéből kiindulva hirdette neki [az etióp kincstárnoknak] Jézust” (ApCsel 8,35). Jézus, Pál és később Luther is ebben a szellemben tanított.

Az egyre terjedő teológiai liberalizmus ebből a szempontból sem segít rajtunk. „A nyugati teológia szinkretizmustól (= különböző vallások keveredése) szenved: az üzenet elmosódott a racionalizmussal és liberalizmussal kötött kompromisszumok közt. Ez ahhoz vezetett, hogy az Írás tekintélyét megkérdőjelezzük, Krisztus isteni voltát nem hangsúlyozzák, annak érdekében, hogy kényelmesebbé tegyék a kereszténységet. Az ilyen egzisztencialista gondolkodás valójában eltakarja az evangéliumot a nem hívők elől, ahelyett hogy kapcsolatot létesítené velük... A teológiai liberalizmusnak nincs megfelelő missziós elképzelése. Az imádkozást minimális szinten tartja, a szükséges liturgikus változtatásoknak ellenáll, az egyházat gyengíti a szekularizmus ostromával szemben.” (Philip Clarke: *Jézus a Tescóban – Misszió egy új évezredben*. A teljes tanulmány a közeljövőben jelenik meg az Evangélikus Missziói Központ kiadásában.)

A „szükséges liturgiai változtatások” a szerző értelmezésében nem a korábbi évszázadok kultúrájához való visszatérést jelentik.

Több nyugati egyház az elmúlt évtizedekben meghasonlott, illetve szétszakadt teológiai és erkölcsi okok miatt. Egyházelles erőik is generálják ezt a folyamatot. A homoszexuális párok egyházi megállását is azért erőltetik, mert ez a kérdés alkalmas a kereszténység

megosztására, lejáratására és a missziói szolgálat gyengítésére.

Az anglikán egyház a szakadás szélére jutott amiatt, hogy a harmadik világbeli, volt angol gyarmatok anglikán egyházai nem tudják elfogadni a tény, miszerint az USA-ban Gene Robinson homoszexuálisként az episzkopális-anglikán egyház püspökévé fungál 2003 óta.

A német sajtóban megjelent hír szerint kis híján Horst Gorski hamburgi homoszexuális evangélikus esperest választották meg tartományi püspöknek. 1990-ben ő volt az egyik alapítója az Észak-elbai Egyház „meleg lelkészeit és lesbizikus lelkésznőit” tömörítő konventjének. Gorski nevezetessé vált még Jézus keresztalálának engesztelő tartalmát megkérdőjelező teológiai kijelentéseiről is.

A liberális teológia egészen a gyülekezeti részleteiben elhallgatja, illetve tagadja a bűn halálos valóságát, Jézus istenségét, a keresztáldozat megváltó erejét, a megtérés és megszentelődés szükségességét, a személyes gonosz létezését, az ítélet és a kárhozat valóságát.

Balikó Zoltán néhai pécsi lelkész, egyházunk Istentől megáldott evangélistája mondta: amennyiben törvényeink lehetővé teszik homoszexuális párok esketését, ő aznap kilép egyházunkból. Súlyos mondat. Úgy gondolom, hogy ilyen esetben nem Balikó Zoltán és a hozzá hasonló hitvalló keresztények lépnének ki az egyházból, hanem – a dolog lényegét tekintve – azok, akik függetlenítik magukat a keresztény tanítástól. Ma még nem késő eszmélni, de például a norvég evangélikus egyházban már igen. Ott a tizenegy püspökből hat liberális, ezért ők megszavazták és támogatják a homoszexuális párok házassági megáldását.

A következmény a zavarodottság, vitakodás, frusztráció. Ez az újnak tűnő kísértés már a mi ajtónk előtt is türelmetlenül toporog.

Egyházunk jövője a hittudományi egyetem katedráin, a zsinati és egyéb testületi üléseken dől el, de leginkább a szívünkben.

A vörös diktatúra éveiben erős kontroll alatt tartották lelkészképzésünket, méltatlan eszközöket is bevett a bomlasztásra. Ennek ellenére voltak olyan tanáraink, akik ismertették ugyan a felelős és felelőtlen bibliakritika eredményeit is, de mindvégig Isten és a Szentírás iránti tisztelettel, Jézus-központúan, a reformátori teológia jegyében. A felvetődő kérdéseket nemcsak „bedobták”, hanem segítettek is az evangéliumi válaszok megtalálásában. Még a nyelvőrök is – több esetben – a misszió alkalmává váltak a tanárok (Siklósi Irén, Havasi Kálmán) lelki motiváltsága miatt.

A történetekből és a jó gyümölcsökből érzékelhettük, milyen is volt a diktatúra előtti lelkészképzés a hívő és tudós tanárok (Podmaniczky Pál, Budaker Oszkár, Súlyom Jenő, Deák János, Karner Károly, Pröhlé Károly...) idején. Ezt a teológiai „aranycsapot” is méltatlanul félreállították.

A lelkészi szolgálatra készülők nem spórolhatják meg egyéni hitbeli harcukat, de szükségük van igazi lelki mesterekre, akik segítik őket a folyamatokban, akiknek az előadásai evangélicizációs, missziói és lelkipedagógiai jellegűek.

Nincs betekintésem a hittudományi egyetemen folyó munka részleteibe, nem is szeretném értékelni. Írásommal csupán felvázoltam az általam fontosnak tartott szempontokat.

Végül egy javaslattal zárom vázlatomat. Hasznos lenne, ha megvalósulna a missziói bizottság által megfogalmazott *Irányelvek az evangélicizáló és missziói munka időszerű súlypontjaihoz 2008–2010* című előterjesztés első pontja: A missziológia beépítése a lelkészképzésbe, egybekötve gyakorlati. 1948 óta nem oktatják hallgatóinknak a missziológiát mint önálló tárgyat... (Az elmúlt években volt némi próbálkozás, de abbamaradt.) A gyakorlati kipróbálás pedig még az elméletnél is fontosabb lenne. A missziológia és a gyakorlati misszió nem lehet csupán választható tárgy.

■ SZEVERÉNYI JÁNOS

Szélrózsa-liget

ÜZENET AZ ARARÁTRÓL

Rovatgazda: Jerabek-Cseres Csilla
E-mail: ararat@lutheran.hu

Dramajáték

Az érdeklődők két alkalommal vehettek részt interaktív drámafoglalkozásokon e sorok szerzőjének vezetésével. Az egyiken mindenki megtapasztalhatta, hogy milyen érzés egy szeretett lény elvesztése. A másikon pedig megtudhattuk: nem biztos, hogy előre el tudjuk dönteni valamiről vagy valakiről, hogy hasznos vagy káros-e a számunkra. A résztvevők a foglalkozás során szerzett élményeiről még sokáig lelkesen beszélgettek. A drámajáték sajátosságából adódik, hogy mindannyian másként élték át a feldolgozott történetet.

Fair trade

Ez a kifejezés magyarul *méltányos kereskedelmet* jelent, ami annyit tesz, hogy a termelőtől a fogyasztóig a lehető legegyszerűbb úton jut el a termék, minél inkább kiküszöbölve a viszonteladókat és a multinacionális cégeket, nagyvállalatokat. Különös jelentősége van ennek a kávé, a tea és a csokoládé esetében, hiszen ezek a termékek nem állíthatók elő hazánkban. A fair trade olyan kezdeményezés, amely igyekszik ezeket minél rövidebb úton eljuttatni a fogyasztóhoz, valamint méltányos árakat fizetni a dél-amerikai, afrikai, ázsiai termelőknek.

Ha megiszunk egy kapucsínót egy étteremben háromszáz forintért, előfordulhat, hogy ebből az árból mindössze kilenc forint jut a termelőnek, aki az alapanyagot előállította. A fair trade ez ellen küzd úgy, hogy a termelők számára állandó minimálárakat szab meg, melyet a termelők akkor is megkapnak, ha például a kávé világgiazi ára ezen minimálár alá csökken. Így a háromszáz forintos kapucsínó árából körülbelül száz forint a részesedésük. Ezáltal a távoli országokban élő termelők megélhetése biztosabbá, kiszámíthatóbbá válik, hiszen erre az összegre mindig számíthatnak, ha terméküket a fair trade hálózaton keresztül értékesítik. Az ökosátor vendégei tehát egy-egy csésze kávé elfogyasztásával máris hozzájárultak a néhez sorsú kávétermesztő családok boldogulásához.

Nagy örömmre szolgált, hogy az ökológiai szellemben való gondolkodás nem maradt csupán az ökosátor ponyvái között. A találkozón a háttér munkához felhasznált nagy mennyiségű papír jelentős része újrahasznosított volt. Példáértékül, hogy a záró istentisztelet liturgiáját is olyan papírra nyomtatták, amely miatt egy fát sem kellett kivágni...

■ BENKOVICS SÁNDOR

► **Két éve Szélrózsa-liget néven debütált néhány evangélikus fiatal kezdeményezése annak érdekében, hogy a legnagyobb magyar evangélikus ifjúsági találkozón a környezetvédelem, az ökológiai szellemben való gondolkodás is méltó helyet kapjon. Idén Kőszegen a kevésbé hangzatos elnevezésű ökosátor képviselte ezt a célt – sokkal lelkesebb és népesebb csapattal, mint eddig bármikor.**

„Az ökosátor apró, csendes sziget a Szélrózsa forrágában” – fogalmazott egy kedves hölgy vendégünk.

Mi történt itt? Az arra járó bármikor betérhetett egy kicsit leülni, beszélgetni velünk, vagy csak olvasgatni különféle témájú környezetvédelmi kiadványokat. Az előadásokon például mindenki rádobbenhetett, mi mindent akarnak velünk megetetni bizonyos cégek szó szerint és átvitt értelemben is, vagy hogy milyen veszéllyel jár az, ha Dél-Amerikából banánt szállítanak Magyarországra. Dramajátékunkban a résztvevők egy kertész bőrébe bújhattak, és még strandolhattak is. Mindezt egy pohár igazi fair trade kávé mellett. Na de nézzünk mindent szép sorjában!

A sátor

Igazi találkozási helyként működöttünk. Sokan bejöttek akkor is, ha nem volt éppen program. Általában mindenki döbbenet nézte végig a „karbonkalkulátort”, azaz egy olyan kiállítás, melyből kiderült, hogy a hazánkban fogyasztott, külföldről származó élelmiszerek szállítási költsége mennyi szén-dioxid kerül a légkörbe, és fokozza az üvegházhatást.

Döbbenetes, hiszen nem gyakran gondolunk arra, amikor kolumbiai banánt vagy kínai fokhagymát eszünk, hogy ezzel mi is hozzájárulunk környezetünk rombolásához. A banán például tizenegyszer kilométert utazik, amíg az asztalunkra kerül, a kínai fokhagyma tizenhatalmát. Eközben minden kilogramm banán vagy fokhagyma szállítása több mint két kilogramm szén-dioxid kibocsátásával jár, ami köztudottan szerepet játszik az üvegházhatás és az egész Földre kiterjedő éghajlatváltozás fokozódásában. Két kilogramm szén-dioxid nem tűnik olyan soknak, amíg nem tudjuk, hogy ez a mennyiség a fokhagyma esetében kilencvenszer több, mintha magyar terméket vásároltunk volna. Ha banán helyett pedig valamilyen hazai gyümölcsöt választunk inkább, máris tettünk valamit a Föld megóvása érdekében.

Az előadások

A találkozó ideje alatt három előadás volt a sátorban. Az első középpontjában a genetikailag módosított szervezetek (GMO) álltak. Az előadás meghívott

vendége, Lippai Kitti (Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium) elmondta, hogy hazánk egyelőre hősiesen ellenáll a GMO-termékeknek, de bizonyos cégek részéről elég nagy a nyomás.

Mi is az a GMO? Kell-e félnünk tőle? Ilyen kérdésekre kaphatott választ, aki részt vett az előadáson. Az eljárás lényege, hogy mesterségesen megváltoztatjuk egy élőlény sejtjében a genetikai anyagot, azaz a DNS-t úgy, hogy számunkra kedvező tulajdonságú növény vagy állat fejlődjen belőle. Azaz nem hagyjuk, hogy az adott növény vagy állat az ő eredeti genetikai programja szerint fejlődjön, hanem úgy, ahogy nekünk jó.

Olyan növényeket természetien, amelyek a betegségekkel szemben ellenállóbbak, vagy jobban tűrik a szárazságot, természetesen jó dolog. A veszély ebben mégis az, hogy a DNS megváltoztatása előre nem tervezett „mellékhatásokat” eredményezhet. Kísérletek igazolják, hogy például a genetikailag módosított

A kertész szerelme című drámajáték

szóval etetett patkányok körében jelentősen megnőtt a halandóság a normál táplálékot fogyasztó társaikhoz képest, és a túlélők között is több belső szervi elváltozást, daganatot találtak a kutatók. A szója DNS-ének megváltoztatása olyan élettani folyamatokat gerjeszthet egy állatban (például patkányban), melyre annak sejtjei rohamos osztódással válaszolnak, azaz daganat alakulhat ki. Természetesen ezeket a kísérleti eredményeket nem illik nagydobra verni, mert „rontja az üzletet”. Génmódosított szóját emberi fogyasztásra szánt élelmiszerek készítésénél (például felvágott, chips) is használhatnák.

A második előadást Bogdányi Mária tartotta. Hangsúlyozta, hogy egészségünk megőrzése mennyire összefügg táplálkozási szokásainkkal. Nem szabad bedőlnünk mindannak, amit a reklámok sugároznak! Egyszerű, a hétköznapi életben is megvalósítható ötletek hangoztak el azzal kapcsolatban, hogy miként tehetünk sokat egészségünkért viszonylag kis befektetéssel.

A harmadik referátum Béres Tamás és Hargitai Katalin beszélgetéséből született, és lényegében az előző előadások esszenciáját hordozta magában. Többek között arra keresték a választ, hogy mai, hipermarketektől terhes világunkban, a globalizációval együtt élve, de nem belefutva hogyan őrizhetjük meg emberi és keresztény értékeinket.

myKőszeg – virtuálisból a valóságba

Svédország – Linköping

Eljött az ideje a Szélrózsa-regisztrációnak. Szépen rákerestem az evangélikus oldalra, hogy ott elvégezzem a szükséges feladatokat. Rákattintottam valamire, ahol meg kellett adni a legfontosabb adataimat: név, születési idő, tartózkodási hely... Megnyugodtam, hogy most jól, időben elvégeztem a dolgom: irány a Szélrózsa. Egy-két hónappal később azonban valaki kérte tőlem a regisztrációs számomat, amivel, mint kiderült, volt valami bibi: 3333 (ez egy kicsit sok is lenne).

De akkor hova is jelentkeztem én be?! Hát nem máshol voltam, mint a myLuther oldalán...

Soha nem chateltem még, így idegenkedtem is tőle, hogy most belesöprenjek egy ilyen, akkor még zárt közösségnek vélt kis társaságba. De külföldön valahogy bátrabb az ember, és ebből a bátorságból nekem is jutott. Elkezdtem beszélni a beszélgetésekre, és pár nap elteltével már úgy éreztem, hogy mindig is ismertem ezeket az embereket, akikkel beszélgettem, noha szinte semmit nem tudtam még róluk. Pár

nap múlva meg azt vettem észre, hogy az első dolgom reggel, hogy megnézem, mi a helyzet a myLutheren. A vasalási tanácsoktól a süteményreceptekig keresztül a melyenszántó dogmatikai kérdések megvitatásáig minden szóba került. Nagyon sokat jelentett nekem ez a kis cyber közösség.

Magyarország – Nyíregyháza

Furcsa volt a mylutheresekkel egy országban lenni. Közlebb éreztem magam hozzájuk, de még mindig nagyon hiányzott valami a teljességhez. Talán a hang? Eddig senkinek nem hallottam a hangját, csak betűket láttam tőlük (ami persze sok mindent elárul, de azért nagy hézagok maradnak), nem tudtam, ki milyen magas, milyen ruhát visel... Kíváncsi voltam! Igazán.

Kőszeg – Szélrózsa

Tudtam, hogy jó néhány mylutheres ott lesz. Izzultam. Vajon milyen lesz az éteren túl találkozni? Nézegettem erre-arra, hol bukkant fel egy ismeretlen-ismerős arc. Aztán megláttam

egy nagy fényképezőt, a már ismerős göndör haját és így tovább. Egymás után ismertem rá a myLutheres csapat tagjaira, a ráismerést pedig minden találkozás követte Kőszeg főterén. Igazából nem is volt szükségünk plusz információra egymásról, mert itt nem a szavak beszéltek, hanem a hang, a szem, a mozdulat. Látszott, hogy mindenki méregrejt a másikat, hasonlított, milyennek képzelte a találkozást előt, és milyen így élőben.

Nem éreztük magunkat feszélyezve, legálábbis nekem nem tűnt úgy.

Sokan gondolják, hogy ez a myLuther egy baráti társaság, amibe egy most regisztrálónak nem lehet „belefolynia”. Ez nem igaz. Eddig is éreztem, hogy nagyon közvetlenek és kedvesek a mylutheresek, és mindenkinek az a vágya, hogy még többet legyünk, hogy két év múlva a Szélrózsán akár a Lehetőségek piacára is kivonulhassunk.

Igazán örülök, hogy az internet határain innen és túl találkozhatok, találkozhattam és találkozni fogok a myLutherrel!

■ HORVÁTH NOÉMI

EVÉL & LEVÉL & EVÉL & LEVÉL

Ki marad itthon?... – avagy háttér munka a Szélrózsa idején

Szervezni tudni kell! Tudjuk, a Szélrózsa vonzza a fiatalokat. Természetesen egyetemista kántorunk is jelentkezett, szervezett, és kerékpárral mentek Kőszegre. Lelkésziünk (László Milán) vitte utánuk a sátrat, a nehezebb holmikat autóval. Mivel két éve még benne volt a szervezők csapatában, vonzotta őt is az ifis találkozó.

Am gondoskodott helyettesről Torza Tamás személyében, akit gyülekezetünk szívesen fogadott, hiszen a mi fiunk ő. Gyónról indult, gyóni a rokonság, barátság, ismeretség. Büszkék vagyunk rá. Ő a gyülekezetünk első felszentelt lelkes. Mivel tanulmányait Kolozsváron fejezte be, régen nem láttuk, hallottuk, jól jött ez a helyettesítési alkalom. Tehát lelkes van, lesz, mehet a menet Kőszegre.

Vasárnap. Holnap reggel hétkor indul a kis csapat Budapestre. A Lágymányosi hídnál csatlakoznak még páran hozzájuk. Este két ember lemondta a túrát. Átszervezés... autóval Pestre... kerékpár – csak egy – az autóban, vízi a lelkes őket.

Hétfő. Reggel borús idő, korán van, mindenki álmos. Telefon Pestről: „Ne várjatok, majd csatlakozom kedden. Későn értem haza, nincs becsomagolva, fáradt vagyok...” A csapat annak rendje s módja szerint – félórás csúszással – elindult. Mégpedig kántorostul, aki rám hagyta az elintézendőket: „Csak egy telefon, már félig meg van beszélve a kántorhelyettesítés, de biztos, ami biztos, kérdezz rá! Jó?” „Rendben.”

Telefon a frissen szentelt lelkesnek: „Igen, készülök, de gondoltál arra, hogy kántor sem lesz?” „Gondoltam, csak még nem találtam helyette embert. Egyébként már ketten nem vállalták. De ne izgulj, van Gyónon bőven kántor, Dabason zeneiskola is működik. Végző soron kérünk a katolikusoktól, úgyis nálunk gyakorol az egyik kislány. De ha nem lesz, az sem tragédia, tudunk mi énekelni. Az egyes számú jelöltem nyaral, de holnap már hazajön. Az ügy holnapig áll, de biztos elvállalja, nem kell izgulni.” Másnap telefon, anyja tartja közben az ügyet. „Nem vállalja a lányom” – mondja.

Új jelölt után nézek. Egy fiút próbálok elérni, de nem tudom a telefonszámát. Segítségért kérek Tamástól, ő személyesen ismeri. Segít, megkérdezi; választ délután ad majd a fiú. „Biztosan elvállalja, hisz régen nagyon szeretett orgonálni, és nagyon jól is tudott” – gondoltam. Estefelé rákérdeztem: már három éve nem játszott hangszeren, de nincs kedve sem, ideje sem gyakorolni. Nem vállalja.

Jó, akkor a zeneiskola. Az igazgató felesége ismerősöm, a napközi tábort is járt a nagyobbik gyermekük. Beszélgettünk sokat, biztos segít. Nem veszik fel a telefont. Este sem. Reggel sem.

Már csütörtök, kántor nincs. Próbáljuk meg a katolikus vonalat. Felveszik a telefont! Fél siker. „Most nem jó, öt perc múlva visszahívsz?” Tíz perc múlva (közben nekem is volt hívásom): „Kántorizálni? Az a helyzet, hogy két kántor is van a családban, de a lányom tábortban lesz, nekem pedig fél tízkor kezdődik misém a szomszéd faluban.” Paff! Most merre? Ja! Pilis! Ott sok zenész van... Éppen ezért mindegyik elment a Szélrózsára. De jó!

Péntek. Telefon a zeneiskolásoknak, nem veszik fel. Ők is nyaralhatnak. Nem tudom, miért, de a mi gyülekezetünkben katasztrófával ér fel, ha nincs kántor, nem szól az orgona az istentiszteleten. Rá kellene beszélni a fiút. Készülök, hogy elmegyek hozzá. Valaki hív telefonon. Milán az. „Képzeld, Linu, felhívtam Bárdossy Tibor bácsi, és ha már beszéltünk, megkérdeztem, hogy a felesége, Ildi néni vállalná-e a kántorságot. Elvállalta! Pedig szombaton esküvőre mennek.” Hurrá! Lesz kántor.

Hátradőlők a fotelben, végignézek az asztalomon: telefonkönyv, papír, ceruza, névtár, térkép, mobil, *Evangelikus naptár*. Minden van itt, ami a szervezéshez kell. Vagy mégsem? Mi hiányzott? Nekem miért nem sikerült? Talán az Úristen segítségét kellett volna kérnem, gondolom. Elszégyellem magam. Hálát adok, hogy mégis rendben lesz vasárnap az istentisztelet. Szervezés ide vagy oda.

RAPCSÁKNÉ HARMINCZ KAROLIN (Dabas-Gyón)

HIRDETÉS

Pályázat intézményvezetői munkakör betöltésére

A Csillaghegyi Evangélikus Egyházközség pályázatot hirdet az épülő békásmegyéri evangélikus idősotthon (1038 Budapest, Mező u. 12.) intézményvezetői állására. A hatvannégyes apartmant tartalmazó új szeretetintézmény 2009. január 1-jén kezdi meg működését.

Az intézmény jellege: tartós bentlakásos ápolást-gondozást nyújtó szociális intézmény idősokorúak részére.

A pályázat feltételei:

– a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000 SzCsM rendeletben meghatározott képesítés;

– az előírt szakirányú végzettséget igazoló felsőfokú oklevél;

– megfelelő, legalább hároméves, vezető munkakörben szerzett gyakorlat a szociális és/vagy egészségügyi ellátás területén;

– büntetlen előélet.

Az intézményvezetői állás elfoglalásának tervezett időpontja: 2008. október 1. A megbízás időtartama: határozatlan.

A munkakörhöz kapcsolódó juttatások: bér, vezetői pótlék a Kjt.-ben meghatározottak alapján.

A pályázat benyújtásának határideje (a postai feladás bélyegzőjének dátuma): 2008. augusztus 20.

A pályázat elbírálásának határideje: 2008. szeptember 10.

A pályázatnak tartalmaznia kell a pályázó jelenlegi munkakörét, beosztását; önéletrajzát; részletes szakmai életrajzát; az intézmény vezetésére vonatkozó szakmai programot, helyzetelemzést, fejlesztési elképzeléseket; motivációs levelet; a pályázó nyilatkozatát arról, hogy hozzájárul a pályázati anyagban foglalt személyes adatainak a pályázati eljárással összefüggő kezeléséhez.

A pályázathoz kötelezően csatolandó mellékletek: az iskolai végzettséget igazoló okmányok hiteles másolata, köztük a szociális szakvizsga bizonyítványa; három hónapnál nem régebbi, érvényes erkölcsi bizonyítvány; a szociális és/vagy egészségügyi ellátás területén vezető munkakörben szerzett szakmai gyakorlatot igazoló referencia.

Nem kötelezően csatolandó dokumentumok: lelkesítő ajánlás; egyéb szakmai képesítéseket igazoló dokumentumok (további végzettségek, képesítések igazolása, nyelvvizsga-bizonyítványok stb.).

A pályázat kiírója egyenlő lehetőséget biztosít a pályázóknak a szükséges információk megszerzésére és az épülő intézmény megtekintésére.

A pályázattal kapcsolatban felvilágosítást ad dr. Breuer Katalin gyülekezeti felügyelő a következő telefonszámon: 20/979-4808.

A pályázatot egy eredeti és négy másolati példányban, zárt borítékban, postai úton kérjük benyújtani az alábbi címre: Csillaghegyi Evangélikus Egyházközség, 1038 Budapest, Mező u. 12. Kérjük, a borítékra írják rá: „Pályázat intézményvezetői állásra”. A pályázati anyagot bizalmasan kezeljük.

HÍREK, KÖZLEMÉNYEK, ESEMÉNYEK

Következő számunkban:

Feketén-fehéren a Szélrózsafotópályázat legsikerültebb felvételeiből

HIRDETÉS

Kollégiumi felvételi

A Budapesti Tirannosz Ház felekezeti közti fiúkollégium, ahol a szálláslehetőség mellett ideális feltételeket biztosítunk a diákok testi-lelki-spirituális fejlődéséhez is. Ha felvettek a főiskolára/egyetemre, és szívesen laknál egy keresztény közösségben – jelentkezz a Budapesti Tirannosz Házba! További információ: web: www.tirannosz-haz.hu; e-mail: tirannosz@tirannosz-haz.hu; tel: 20/590-0534.

HIRDETÉS

A Deák Téri Evangélikus Gimnázium teljes állású portás-takarítót vagy napi 6 órás munkaidőben portást keres 2008 októbertől. Gyermekszertető, kedves munkatársat várunk, váltott vagy csak délutáni műszakba. Bézés és a közalkalmazotti tábla szerint. Érdeklődni lehet **Bolgar Lászlóné** gazdasági vezetőnél: 20/824-4535.

APRÓHIRDETÉS

Harangtornyok belső szervizelése. Gombos Ferenc – tel.: 30/505-0546 (az esti órákban); e-mail: gombosmi@invitel.hu.

Statikusirodám vállalja új épületek és építmények tervezését, régi épületek tartószerkezeti rekonstrukcióját, az építési műveletek felelős műszaki vezetését. Dömölki-Nagy Mérnöki Kft., Budapest (telefon: 70/328-4461, e-mail: dnagy46@gmail.com).

39 éves, 182/100, barna, hívó férfi társát keresi házasság reményében. Fényképes leveleket várok „Mebízunk egymásban” jeligré.

Bátor és gyermekszertető au pair segítséget keresünk Dél-Németországba hatgyermekes magyar lelkészcsalád mellé szeptemberi kezdéssel, egyéves szerződéssel. Kizárólag (előírás) 18–24 éves magyar hölgyre gondolunk a világ bármely tájáról, egyházi kötődés kívánatos. Mihamarabbi jelentkezését várjuk a pal.gemes@web.de e-mail címre.

Építőipari kft. budapesti irodába könyvelni tudó adminisztrátort és villanyszerelőket (brigádost is) keres. Tel.: 30/332-1110.

Új nap – új kegyelem

Vasárnap

Akiknél a jó földbe hullott a mag: ezek hallgatják az igét, befogadják, és termést hoznak. Mk 4,20 (Jer 22,29; Mk 12,28–34; Róm 9,1–8.14–16; Zsolt 119,33–40) A hét elején a földolgra figyeljünk. Mire való az igehirdetés hallgatása? A vetésnek határozott célja van. A gazda termést, gyümölcsöt akar. Három szóban kapjuk az eredményhez vezető utat: *hallgatják; befogadják; termést hoznak*. Mindhárom fontos. A hallgatás meghallgatást, odaszánást jelent. Ha elmegy a fulánk mellett, kiesik emlékezetünk, nincs folytatása. Befogadni annyit tesz: magamra vonatkoztatom. Engem szólít meg Isten. Nem azt keresem, kire illik rá, kit ítélek el. Bármilyen kellemetlen, kemény szavak – nekem szól, engem akar feltárni, megbánásra, megtérésre, bocsánatkérésre, új életútra szólít. Csak így lesz terméshozam. Hallgatni, befogadni és termést hozni: ez a cél!

Hétfő

Nem tudjátok, nem a magatokéi vagytok? 1Kor 6,19 (Jób 12,10; Róm 11,1–12; Mk 6,1–6) Ma sokunk kérdése: mit kezdjek az életemmel? Magam irányíthatom; kinek felelek, ki segít rajtam, ha valamit elrontok? Pál a korinthusiaknak arról prédikál, hogy egész ember voltunk Istentől kapott ajándék. De nem vagyok a magamé! Ma sokan arról beszélnek, hogy a felnőtt ember maga irányítja, tartja kezében sorsát. De mi van a felelősséggel? Annyi a csapda, a tragédia: szép álmok helyett bíróság, börtön, ítélet. Pál szavára figyeljünk: nem a magatokéi vagytok. Ebben a versben olvassuk azt is, hogy testiünk a Lélek temploma. Ez elutasítja a felelőtlen életet, a test indulatainak való kiszolgáltatottságot, a paráznságot, mert Isten Lelke nem férhet össze ezekkel. Legyen életed tiszta, kitakarított, felkészített templom! Méltó helye Atyánknak, aki Lelkével meg akar szentelni.

Kedd

Reménykedj az Úrban, légy erős és bátor szívű, reménykedj az Úrban! Zsolt 27,14 (Mk 4,38–39; Lk 21,5–6.20–24; Mk 6,7–13) A hitből jön a reménység is. Nem reménykedhetünk megalapozatlanul. Ezért mondja a zsoltáros: „az Úrban”. Ezt adja Krisztusban nekünk, ő az alapja reménységünknek. Jézussal egy csónakban ülünk. Erőt kaptak Jézustól feltámadása után a tanítványok, amikor megjelent nekik; ezt ma is adja, nekünk is. Ez a bátorság elég volt ahhoz, hogy teljesítsék a missziói parancsot, és ez nekünk is elég. Ne félj, ne ijedj meg a mai viharoktól, fogyatkoztól és esetleg gúnyolástól. Légy bátor, reménykedj az Úrban, ő mindig megadja az elegendő erőt hited megvallására, országának terjesztésére.

Szerda

Krisztus mondja: „Az én Atyám, aki nekem adta juhaimat, mindennél nagyobb, és senki sem ragadhatja ki őket az Atya kezéből.” Jn 10,29 (Zsolt 3,6; Jn 4,19–26; Mk 6,14–29) Isten nagy és hatalmas. Jézusnak adott bennünket. Köszönjük meg ezt ma is. Jó tudni, hogy biztos kézben van az életünk. Nem árthat kísértés és bűn. Sem testi, sem szellemi erő meg nem ingathat, el nem téríthet. Ehhez tartjuk is magunkat. Atyánk mindennél erősebb, bízzunk benne! Erős pecsétként hangzik a mondat: „...senki nem ragadhatja ki őket az Atya kezéből.”

Csütörtök

Keresztelő János mondta: „Akit az Isten küldött, az Isten beszédei szólnak, mert annak ő nem mértékel mérve adja a Lelket.” Jn 3,34 (Ézs 11,2; Róm 11,13–24; Mk 6,30–44) Isten nem mér fukar kezekkel. Egyházunk múltja tanúbizonyság erre. A reformáció gyors terjedése például ennek a bőkezű ajándéknak volt a következménye. Az ébredés csodája is attól van, hogy Isten nem mértékel mérve adta Lelkét, és akiket elért a német egyetemeken a Lélek áradása, azok mind úgy jöttek haza, hogy egy-egy vidék pásztorai, igehirdetői lettek. Mentek faluról falura, városról városra, hogy mindenhol eljussanak a jó hír. Sokat kell imádkoznunk a Lélekért, hogy ez a lendület ki ne vesszen, hanem újra legyenek evangélikusok, vigyék az örömhírt, hogy folyhasson a misszió „a föld végső határáig”.

Péntek

Emlékezem az Úr tetteire. Végiggondolom minden tettetted, elmélkedem dolgaidon. Zsolt 77,12–13 (Mk 5,19; Lk 23,27–31; Mk 6,45–56) Nyár van, konferenciánk. Fialok és idősek – hála Istennek, egyre több helyen vannak táborok, és hívogatnak mindenkit. Kitűnő alkalom ezek arra, hogy „végiggondoljuk”, amit Isten tett velünk, elmélkedjünk adományain. Élünk az Isten adta alkalmakkal, ő pedig nyissa meg szemünkét és szívünket annak meglátására, hogy milyen szeretettel és törődéssel gondoz minket. Nem vagyunk elhagyottak és pásztor nélküliek. Adj hálát, hogy Isten adományairól elmélkedhetsz!

Szombat

Szakaszokra osztva olvasták a könyvet, Isten törvényét, és úgy magyarázták, hogy a nép megértette az olvasottakat. Neh 8,8 (2Tim 4,5; 5Móz 4,27–35/36–40; Mk 7,1–23) Gyakorlati tanács: szakaszokra osztani, mindig emészthető eledelt nyújtani. Ezt tesszük a bibliáórákon. Isten igéjének tárháza egyszerre felfoghatatlan. Egy-egy szakaszt mélyebben, részletesebben világhatunk meg. Így van lehetőség arra is, hogy az írásmagyarázat ősi elvét gyakorolhassuk: az Írás önmagát magyarázza. Így tehetünk szert egyre több ismeretre a Bibliából. Egyéni bibliáolvasásunk módszere is ez lehet. Szeressük a bibliáórákat látogatni, mert ebbe tanulhatunk bele a közösségben.

■ TÓTH-SZÖLLŐS MIHÁLY

HIRDETÉS

Felvételi hirdetés

A Luther Otthon, szakkollégium (Luther Márton Szakkollégium) felvételt hirdet a következő, 2008/2009. tanévre olyan evangélikus fiatalok számára, akik Budapesten kezdik meg tanulmányukat szeptembertől. Jelentkezési határidő: július 30.! A jelentkezés részleteiről bővebb információ a <http://www.lmszk.hu/> oldalon, illetve a 20/824-2852-es telefonszámon kapható.

Evangélikus istentisztelet a Magyar Televízióban

Július 27-én, vasárnap 11 órától a Magyar Televízió egyes csatornáján a Szélrózsá evangélikus ifjúsági találkozó záró istentiszteletét láthatjuk felvételről. Igét hirdet dr. Szabó Lajos.

FIZESSEN ELŐ LAPUNKRA!

HIRDETÉS

ÚJ HARANGOT RENDELJEN IFJ. FARKAS TITUSZTÓL

MINDEN MÉRETBEN A LEGKEDVEZŐBB ÁRON 30 KG-TÓL 11 000 KG-IG
Kiváló minőség, kitűnő kidolgozás, kedvező ár, hangzásra öntve!
Harangvillamosítás, harangtartóállvány-készítés, programozóórák, harangvezérlés telefonról, toronyóra-készítés, -szerelés, alkatrészeldadás.
REFERENCIA 400 TEMPLOMBÓL!

Harangszó 2003 Bt.
Ifj. Farkas Titusz

2200 Monor, Kistói út 26. Tel.: 30/371-9696, fax: 29/410-1119
A Harangszó 2003 Bt. a Dévai Szent Ferenc Alapítvány támogatója.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból július 27-étől augusztus 3-áig

VASÁRNAP

8.30 / Civil rádió
Evangélikus félóra az Evangélikus Missziói Központ szerkesztésében
11.00 / mtv
A Szélrózsá országos evangélikus ifjúsági találkozó záró istentiszteletének közvetítése felvételről. Igét hirdet dr. Szabó Lajos. (60')
11.15 / Duna II. Autonomía
Isten kezében (26')
17.35 / m2
Ábel Amerikában
2/1–2. rész (magyar tévéfilm, 1998) (65' + 65')
18.15 / PAX
Invocatio Musicalis (koncertfilm) (ZMC – 60')
21.55 / Bartók rádió
A Biblia éve 2008 100/34. rész (65') Mozart: Davidde penitente, Bach: C-dúr trioszonáta

CSÜTÖRTÖK

12.30 / Duna II. Autonomía
Munkácsy Krisztus-trilógiája (magyar ismeretterjesztő film, 1997) (23')
14.05 / Kossuth rádió
Arcvonalok
Igaly Diána sportlövő (30')
15.05 / PAX
Navigáció (dokumentumfilm) (47')
16.05 / m2
Indul a bakterház (magyar vígjáték, 1979) (66')
20.15 / Duna Tv
Illényi Katica koncertje a Művészetek Palotájában – Gershwin: Kék rapszódia (2006) (15')
22.20 / Filmmúzeum
Zenekari próba (olasz–NSZK zenés dráma, 1978) (70')

HÉTFŐ

8.55 / Duna II. Autonomía
Vannak vidékek
Eger és környéke (magyar ismeretterjesztő magazin, 2007) (52')
13.30 / Kossuth rádió
Erős vár a mi Istenünk!
Az evangélikus egyház felőrája
14.00 / Bartók rádió
A hét zeneszerzője: Antonio Vivaldi
I. rész: A 17–18. század
Velenceje (60')
18.00 / PAX
Poézis együttes (zenés műsor) (ZMC – 56')
19.25 / Duna Tv
Szivárványszínház (magyar dokumentumfilm, 2008) (56')
21.00 / Filmmúzeum
Őszi szonáta (francia–NSZK–svéd filmdráma, 1978) (99')

PÉNTEK

9.00 / m2
A koptányi aga testamentuma (magyar tévéjáték, 1967) (86')
13.34 / Bartók rádió
A Biblia éve 2008
100/35. rész (26')
Palestrina: Énekek éneke IV/1. rész: No. 1–9.
14.30 / Duna II. Autonomía
Mindentudás Egyeteme
Esterházy Péter: A szavak csodálatos életéből (67')
15.30 / m2
A Sipsirica
2/1–2. rész (magyar tévéfilm, 1980) (50' + 54')
17.00 / PAX
Hegyi patak. Tamási Áron drámai színjátékát az Evangélikus Színház adja elő három felvonásban. (135')

KEDD

9.35 / PAX
Templomi bábjátékosok találkozója
Nagy akarok lenni (bábelőadás) (20')
13.30 / Kossuth rádió
Tanúim lesztek! A római katolikus egyház felőrája
14.30 / Duna II. Autonomía
Mindentudás Egyeteme
Ormos Pál: A fény a biológiában (60')
17.00 / PAX
Kőbe zárt idő
Dél-dunántúli várak (magyar történelmi sorozat) (31')
17.35 / PAX
Máté-passió (koncert) (ZMC – 59')
21.00 / PAX
Dr. Pálhegyi Ferenc portréja (portréfilm) (44')

SZOMBAT

7.30 / Rádió C (FM 88,8)
Evangélikus félóra az Evangélikus Missziói Központ szerkesztésében
14.30 / Duna II. Autonomía
Mindentudás Egyeteme. Palló Gábor: A magyar tudószenik (71')
16.45 / Duna II. Autonomía
Szerelmes földrajz
Élet-vizek (Katalin kerek világa) (magyar ismeretterjesztő magazin, 2007) (31')
20.00 / PAX
Két gyülekezet, egy templom (dokumentumfilm) (ZMC – 22')
20.00 / Filmmúzeum
Beszterce ostroma (magyar játékfilm, 1948) (89')
23.50 / Duna Tv
Al di Meola
A világhírű gitárművész élő koncertfelvétele (64')

SZERDA

8.10 / Duna Tv
Az életet találtam meg... (magyar dokumentumfilm, 1999) (34')
10.10 / Filmmúzeum
A kis lord (fekete-fehér amerikai film, 1936) (98')
13.30 / Kossuth rádió
„Tebenned bíztunk eleitől fogva...”
A református egyház felőrája
14.30 / Duna II. Autonomía
Mindentudás Egyeteme
Radnóti Sándor: Jó ízlés, rossz ízlés (69')
14.35 / PAX
Mit ér az ember, ha... református lelkész?
Dusics Ferenc (portréfilmsorozat) (30')
17.35 / PAX
Jobbítsd a nemzetöt!
(koncertfilm) (ZMC – 44')

VASÁRNAP

8.30 / Civil rádió
Evangélikus félóra az Evangélikus Missziói Központ szerkesztésében
10.00 / mtv
Evangélikus magazin (26') (ism.: m2, 13.05)
12.00 / Duna Tv
Élő egyház (26')
18.40 / PAX
Stefan Weiser hangversenye (koncertfilm) (ZMC – 34')
19.00 / Duna Tv
Táncok (amerikai játékfilm, 1985) (113')
19.35 / Bartók rádió
A Biblia éve 2008
100/36. rész (205')
22.30 / Kossuth rádió
William Shakespeare: A vihar (rádiójáték, 1977) (90')

Evangélikus Élet

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ HETILAPJA

E-mail: evelet@lutheran.hu
Evelet on-line: www.evelet.hu
Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu

Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24.
Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195.
Szerkesztőségvezető: Boda Zsuzsa
(zsuzsa.boda@lutheran.hu). Szerkesztőségi titkár (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Vitalis Judit (judit.vitalis@lutheran.hu).

Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). Olvasószerkesztő: Dobsonyi Sándor (sandor.dobsonyi@lutheran.hu). Korrektor: Huszár Mariann (mariann.huszar@lutheran.hu). Tervező-szerkesztő / Evelet on-line: Nagy Bence (bence.nagy@lutheran.hu). Főmunkatárs: Gazdag Zsuzsanna (zsuzsa.gazdag@lutheran.hu).

Rovatvezetők: Ecsedi Zsuzsa – ÉnekKincsTár (ezsu@lutheran.hu), Kende K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kende@lutheran.hu), Köhát Dorottya – Új nap – új kegyelem (dora.kohati@lutheran.hu), Véghegyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghelyi@lutheran.hu).

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu)
1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1288; 20/824-5518, fax: 1/486-1229. Felelős kiadó: Kende K. Péter (peter.kende@lutheran.hu).

Nyomdai előállítás: Egri Nyomda Kft.
3300 Eger, Vincellérskola u. 3.
Felelős vezető: Kopka Viktor vezérigazgató

Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK)
INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj beföldön negyed évre 2585 Ft, fél évre 5170 Ft, egy évre 10340 Ft, szomszédos országba egy évre 35 100 Ft (137,5 euró), egyéb külföldi országba egy évre 41 000 Ft (161 euró).

Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsőjével törölni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság.

Beküldött kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzártakor kizárólag a hétfői eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.

1 133130 208301